

ŠentRUPERT

Glasiló krajanov krajevne skupnosti Šentrupert

• LETO: VII. / 1 • 21. marec 2005 • Glasilo izhaja štirikrat letno • Za krajane KS Šentrupert brezplačno

**OB PRAZNOVANJU VSTAJENJA
NAŠEGA GOSPODA JEZUSA KRISTUSA
ŽELIM VSEM FARANOM IN KRAJANOM
OBILO NOTRANJEGA VESELJA
OB POTRDTVITVI ZMAGE NAD VSEM ZLOM.
ZATO ŠE OKREPIMO SODELOVANJE
Z BOŽJO POMOČJO
IN SE POGUMNO ZAZRIMO V PRIHODNOST.**

Mirko Simončič, župnik in dekan

NAŠIM MAMAM

OB NJIHOVEM PRAZNIKU ČESTITAMO IN JIM PODARJAMO ŠOPEK PESMIC:

Mamica je kakor najlepša roža,
ki se razcveti,
ko sonce jo poboža.

Kadar meni se smehljaš,
vem, da rada me imaš.
Če rožico ti dam,
vesela si ves dan.

Barbara Hočevar, 4. razred

Mamica je res najlepše,
kar lahko imaš.
Zjutraj te s poljubom zbuja,
najraje jo imaš.

Za praznik njen ji rožico podaš,
v uho pa ji zašepetaš,
da nadvse rad jo imaš.

Mateja Žibert, 4. razred

Mama, hvala ti za življenje,
ki si mi ga dala.
Za dom in radosti
se zahvaljujem ti.

Zame si dolgo v noč bedela,
zame si se žrtvovala,
zame si solze točila ...

Vzgajala si me in me učila,
svoje skrbi pa si drugam prepodila.
Hvala ti za vse, kar zame si storila!

Sara Breznikar, 5. razred

Hvala ti, mama, ker zame skrbiš,
izpolniš mi vse, kar srce zaželi.
Ob prazniku tvojem ti srečo želim
in šopek zvončkov ti izročim.

Lea Sluga, 5. razred

Zrem v modrino neba,
v soncu vidim nasmejani obraz.
Mama, si to res ti?
Jaz pa po svetu hodim in mislim le na te.
Kjerkoli sem, se ne bojim,
da sama bi ostala, saj vem,
da v mislih vedno si z menoj.
Šopek vrtnic ti podarjam
in ti šepečem: »Rada te imam!«

Nina Zaplatar, 5. razred

Mentorica: slavistka *Janja Jerovšek.*

Napovednik

Dogajanja v KS in društvih	2
Življenje župnije	11
Z roko v roki s kulturo	13
Na mladih svet stoji	18
Upravna enota Trebnje	22

DOGAJANJA V KS IN DRUŠTVIH

IZ DEJAVNOSTI KS ŠENTRUPERT

IZVLEČEK IZ ZAPISNIKA 22. redne seje sveta - 9. december 2004: Osrednji točki sta bili Peskokop Zabukovje in Prošnje.

- O peskokopu so bili sprejeti naslednji sklepi:
- KS odda peskokop gospodu Možini v najem za dobo 10 let pod naslednjimi pogoji:
- KS Šentrupert lahko koristi pesek za svoje potrebe po 60% prodajne cene.
 - Letna kvota potreb po pesku KS znaša 6.000 m³; če se ta kvota v enem letu ne porabi, se prenese v naslednje leto. Pesek nad omenjeno kvoto se plača po 100% prodajni vrednosti.
 - Po desetih letih se neizkoriščena kvota peska briše.
 - Če peskokop obratuje dlje, kot je sklenjena pogodba, se pogodba podaljša za naslednjih deset let, s tem da KS pridobiva pesek po 80% prodajni ceni in kvoto 3.000 m³ letno.
 - Če se gospod Možina ne bo držal pogodbe ali bi mu posel z izkoriščanjem peska propadel, KS vzame peskokop nazaj.
 - Za podpis pogodbe se pooblasti komisijo.

Prošnje – sklepi:

- KS Šentrupert plača RK Šentrupert kosilo za udeležence srečanja v šoli, za obdaritev poskrbijo sami.
- Župnijski urad dobi 70.000 pomoči pri miklavževanju.
- KS Šentrupert prispeva za obdaritev otrok po 1.500 tolarjev ter kupi 30 koledarjev, ki so jih izdelali v šoli.
- Član sveta Jože Zaplatar bo šel pogledat na Jesenice in določil, koliko strojnih ur rabijo za čiščenje jarka za meteorne vode.
- Člana sveta Vida Končina in Peter Pavlin bosta posredovala pri sporu med Ljudmilo Rugelj in Vinkom Tratarjem.
- Ker v Prelesju Krnjajič nasipa brežino in s tem oza krajevno cesto, je treba poslati dopis, naj vzpostavi prvotno stanje.
- Krajani Okroga prosijo za širitev križišča pri Štruklju; KS naroča, naj pridobijo soglasja, dobijo tudi dve cevi za odvodnjavanje, pesek iz peskokopa Zabukovje, plačane strojne ure, sama izvedba pa je njihova.
- Okrasitev Šentruperta prevzameta člana sveta Stanko Okoren in Dušan Tratar.
- V januarju bo KS Šentrupert sklicala sestanek vseh društev; na njem naj društva predstavijo opravljeno delo in načrtovanje za leto 2005.

IZVLEČEK IZ ZAPISNIKA 23. redne seje sveta - 13. januar 2005:

SKLEPI:

Krajevna skupnost Šentrupert ponudi Policijski postaji Trebnje prostor, kjer bi bil nekaj ur tedensko navzoč policist. KS tudi postavi tablo POLICIJA.

Komisija za peskokop ponovno preuči možnost izkoriščanja v lastni režiji, drugače objavi javni razpis za upravljanje peskokopa.

Na naslednjo sejo prineseta člana sveta Peter Kurent (Ravnice-Vesela Gora) in Ivan Gorenc (Nebesa-Viher) predloge za gradbene odbore za vodovod s podpisanimi soglasji, nato pa bo imenovanje članov gradbenega odbora.

Komisija za ugotovitev namembnosti objekta na trgu se dopolni s Petrom Frelihom kot zunanjim članom.

Ko se je komisija 23. januarja 2005 sestala, je predlagala svetu krajevne skupnosti:

- Obnovo – rekonstrukcijo objekta hiše na trgu na parceli št. 23/2 k. o. Šentrupert po že izdelani projektni dokumentaciji:
- Izdelava ponovnega predloga prenovljenih in finaliziranih poslovnih prostorov za POŠTO SLOVENIJE; v njej se izdela predlog po sprejemljivih cenah za samo Pošto.
- Predlog izdela SPINO II. d. o. o., Dolenjska cesta 188, 1000 Ljubljana.
- Gospod Frelih bo sodeloval pri ponovni vzpostavitvi komunikacije s Pošto na najvišji ravni in tako pomagal pri rešitvi nastalega problema.
- KS Šentrupert kot lastnica objekta prevzame investitorstvo prenove objekta in poišče izvajalca del.
- Po sprejemu prodajne cene po m² se s Pošto Slovenije sklene pismo o nameri odkupa poslovnih prostorov pod dogovorjenimi pogoji in ta sporazum je temelj za sklenitev pogodbe o prodaji prenovljenih poslovnih prostorov.
- Predlagamo svetu KS, da se z obnovo čimprej prične in poišče tudi ostale zainteresirane za poslovne prostore (Društvo upokojencev, LD Šentrupert, TD Šentrupert ...) in s tem lažje zagotovi sredstva za obnovo, saj tak objekt, kot je sedaj, ni v ponos kraju.
- Če Pošta Slovenije ne sprejme predloga cene, se ponovno preuči nova namembnost objekta – na primer Trgovina TUŠ ali kakšna druga zainteresirana ustanova.

Za popravilo lokalne ceste Vrh-Hrastno naj se do naslednje seje pripravijo predlogi za gradbeni odbor.

Stanetu Jakiju je potrebno poslati dopis, v katerem

ga obveščamo, da je cesta Rakovnik-Brinje javna pot, zato jo lahko uporabljajo tudi drugi krajani. Hkrati ga je treba opozoriti, naj cesti Rakovnik-Brinje in Prelesje (Berk) – Zaloge spravi v prvotno stanje, saj sta bili s stroji poškodovani.

Zamisli, da bi Čajtnjg izdajal nov časopis, v katerem naj bi imela vsaka KS eno stran, člani sveta ne nasprotujejo, vendar našega časopisa zaradi tega ne bi ukinili.

Ker je dotrajan vodovod do Milke Rugelj, svet KS predlaga, da bi stroške enakovredno razdelili med Ljudmilo Rugelj, KS Šentrupert, Komunalno Trebnje in Občino Trebnje.

Ob počastitvi kulturnega praznika, ki ga pripravlja Damjana Zupan, KS plača najemnino klavirja in poskrbi za čokolado za nastopajoče otroke.

Ker mnogi krajani niso zadovoljni s sedanjim datumom krajevnega praznika, prosimo krajane, naj razmišljajo o primernem datumu za krajevni praznik.

KS upa, da se bo še letos lahko asfaltiral odsek, za katerega je prosil Polde Krajšek.

Na Občino Trebnje bomo naslovlili prošnjo za 12 komadov zabojsnikov za pesek s soljo (Kostanjevica 4 kom., Apnenik in Sela po 3 kom., po en komad pa še Maček in Vesela Gora).

Na Bistrici je po sanaciji mostu možno postaviti ekološki otok.

Za ureditev jarka na Jesenicah svet KS odobri cevi v vrednosti do 150.000 tolarjev; nabavijo se v KZ Šentrupert.

KS bo s Komunalno v Kostanjevici organizirala sestanek glede postavitve kontejnerja, ki je bil prestavljen.

Na Zavodu za zdravstveno varstvo bodo naročili še en odvzem vode in analizo zemlje.

IZVLEČEK IZ ZAPISNIKA 24. redne seje - 20. februar 2005:

Predlagano je bilo, naj bi vsaka KS za krajane, ki so v Domu starejših občanov, prispevala po 2000 tolarjev, da bi nabavili invalidski voziček – KS Šentrupert bo nakazala 24.000 tolarjev. Zaključni račun bodo člani sveta pregledali 27. II. 2005.

Potrdita se gradbena odbora za vodovoda Viher (Janko Ramovš, predsednik, člani: Matevž Ramovš, Martin Ramovš, Jože Starič in Ivan Gorenc) ter Vesela Gora (Jože Lampret, predsednik, člani: Jože Lukek, Janez Šega, Jože Rugelj in Boštjan Perko).

Vzpodbuditi je potrebno gradbeni odbor za vodovod na Malem Cirkniku.

Za izgradnjo vodovoda Nebesa-Viher je potrebno pridobiti tri ponudbe za izvajalce ter potrebna soglasja, ki jih pridobi Milan Prah; le-ta skupaj z gradbenim odborom strasira in zakolici traso.

18. marca naj bo sestanek z nosilci gospodarstva glede stavbe na trgu, prisotna naj bi bila tudi predsednik sveta in oba podpredsednika. KS Šentrupert se javi na razpis, ki ga je podal TOM, s projektom obnove gradu Vesela Gora, TO Šentrupert pa z enim koncertom v okviru Poletja v Šentrupertu.

KS Šentrupert in Turistično društvo Šentrupert skleneta pogodbo o medsebojnem pretoku sredstev za plačilo računov za grad Vesela Gora. Program pomoči društvom se bo odvijal skladno s sredstvi na računu. Vsem društvom se tudi pošlje skupna razpredelnica o delitvi sredstev.

IZVLEČEK IZ ZAPISNIKA 25. redne seje sveta - 27. februar 2005:

Zaključni račun KS Šentrupert se sprejme v predlagani obliki.

Na zapisnik nadzornega odbora pripravi svet KS pisno obrazložitev.

V časopisu ŠENTRUPERT objavimo razpis za letno pogodbo za vzdrževalna dela pri vodovodu in cestah.

Cena za zemljo pri kulturnem domu, ki jo je postavila Športna zveza Slovenije, je za proračunska sredstva KS Šentrupert previsoka, zato bo še pogovor o sprejemljivejši ceni.

PGD Šentrupert bo na prošnjo Franca Čuglja očistila cevi pod cesto.

KS se strinja z odkupom dela javnega dobra parc. št. 3969/9 k. o. Šentrupert pod pogojem, da Občina Trebnje namesto kupnine plača vris nove javne poti, ki je že sedaj v uporabi.

KS Šentrupert se strinja z delno odprodajo parc. št. 3983/11 k. o. Šentrupert, vendar mora biti omogočen dostop do zapornic z vozilom.

Vasi Straža se odobri hidrant z omarico, šolo dr. Pavla Lunačka pa je treba obvestiti, da morajo postaviti nazaj hidrantno omarico.

Člana sveta Jure Bizjak in Dušan Tratar bosta pregledala vse prehode čez železniško progo v KS, lastnike zemljišč pa bi pisno obvestili, da ob nepreglednem prehodu ovire odstranijo.

POROČILO O OPRAVLJENIH DELIH V LETU 2004

INFRASTRUKTURA:

V letu 2004 smo obnovili del vodovoda Hom-Kamnje in delno Kamnje-Draga v skupni dolžini 1.740 metrov. Na Homu smo zgradili 120 metrov novega voda za štiri priključke. Na trgu v Šentrupertu smo zamenjali dotrajane cevi in zgradili nov jašek. Pri rekonstrukciji ceste Hrastno-Viher smo položili tudi cev za vodovod Viher v dolžini 100 metrov, ki ga nameravamo zgraditi v letu 2005. Na vodovodu je bilo opravljeno veliko vzdrževalnih del, ker so puščale cevi in jih je bilo potrebno zamenjati. Finančno smo pomagali vodovodnemu odboru Roženberk pri obnovi njihovega vodovoda. Pri vodovodu Hrastno smo finančno pomagali pri nabavi hidrantov.

CGP Novo mesto nam je asfaltiralo cesto Straža-Edmund Pal v dolžini 1.167 m in 50 metrov muld ter 290 m pri Tereziji Kumer v Dragi. CGP enota Trebnje nam je poasfaltirala tudi na trgu, kjer smo obnavljali vodovod in nekaj prerezov cest (zaradi vodovoda), vendar je teh del še nekaj ostalo. V načrtu smo imeli še preplastitve Draga – Milan Krištof in Okrog – Vida Končina, vendar zaradi slabega vremena teh preplastitev nismo mogli narediti. Naredili smo tudi manjša vzdrževalna dela na makadamskih krajevnih cestah.

Pri infrastrukturi je v preteklem letu pluzenje in posipanje cest ter javna razsvetljava predstavljalo velik strošek.

Hkrati z deli na krajevnih cestah so bila izvedena večja popravila na cesti Hrastno-Viher v dolžini 580 metrov. Pogodbo s CGP Novo mesto je sklenila Občina Trebnje v višini približno 17 milijonov. Izvedena dela so bila zaradi neprimerne utrditve in zamakanja terena z nabrežin zelo zahtevna. KS Šentrupert je sodelovala z manjšimi sredstvi, hkrati pa z rekonstrukcijo ceste uredila oziroma pripravila za bodoči vodovod Nebesa-Viher.

Podoben projekt se je izvajal tudi na lokalni cesti Sotla-Zabukovje v dolžini 650 metrov od prejšnjega asfalta v vas Zgornje Zabukovje. Tu je KS Šentrupert nosila kompletne stroške ureditve te ceste in 10% asfaltiranja.

2. GRAD VESELA GORA

V sodelovanju z Zavodom za varstvo kulturne dediščine Novo mesto smo zamenjali večino oken v zgornji etaži. Delno so bila izvedena tudi električarska dela. V eni sobani je narejen modelni strop iz masivnega lesa.

3. POKOPALIŠČE IN POSLOVILNA VEŽICA:

V poslovilni vežici so bila opravljena redna vzdrževalna dela – ureditev odtočnih žlebov, ki so bili zamašeni, sesanje sten – uporaba dvigala.

4. DRUŠTVA, ČASOPIS:

Krajevna skupnost Šentrupert štirikrat letno izdaja svoj časopis ŠENTRUPERT. Dokaj velika sredstva pa smo namenili tudi za društva. Tu izstopajo društva, kot so: Pihalni orkester svetega Ruperta, PGD Šentrupert in PGD Sv. Rok. Sredstva Pihalnemu orkestru so namenjena za pokrivanje stroškov dirigenta, PGD Sveti Rok smo pomagali pri gradnji gasilskega doma, PGD Šentrupert pa je nabavilo novo vozilo.

POJASNILO K OBRAZCU POROČILO O PRIHODKIH, DANIH IN VRNjenih POSOJILIH, SPREMENBAH FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB TER ZADOLŽEVANJU IN ODPLAČEVANJU DOLGA

Krajevna skupnost Šentrupert je imela v letu 2004 za 64.841.892,52 prihodkov in 66.714.887,65 odhodkov.

PRIHODKI:

Udeležba na dobičku in dohodki od premoženja 527.562,73

- Prihodki od obresti 34.045,67
- Najemnina Upr. enote Trebnje 268.766,44
- Najemnina v stavbi na trgu – najel g. Frelih za sezonske delavce 224.750,62

V prihodkih od prodaje blaga in storitev prištevamo: 10.556.093,52

- Priključna taksa za vodo 75.000,00
- Prihodki vodarine 5.652.718,29
- Rekonstrukcija vodovoda pri OŠ 91.500,00
- Poslovilna vežica 367.000,00
- Grobarina 1.945.225,07
- Prihodki peska 2.382.530,16
- Zastave 12.120,00
- Plakatiranje 30.000,00

Med druge nedavčne prihodke prištevamo: 28.894.977,90

- Nakazilo sredstev Občine Trebnje za dedka Mraza 300.000,00
- Soudeležba krajanov pri asfaltu in gradnji vodovoda 2.226.568,40
- Krajevni samoprispevek 26.368.409,50

Sredstva iz proračunov lokalne skupnosti 24.863.258,37

Sredstva iz proračunov lokalne skupnosti tekoča poraba 5.832.408,80

- Sredstva za tekočo porabo 811.250,00
- Stavbna zemljišča – fizične osebe 5.021.158,80

Sredstva iz proračunov lokalne skupnosti investicije 19.030.849,57

- Vodovod Hom 8.000.000,00
- Stavbna zemljišča – pravne osebe 7.269.169,60
- Asfalt, financ. krajevnih cest po posebnem

programu –
oddaljene kmetije 2.300.403,20

SKUPAJ 64.841.892,52

ODHODKI:

A TEKOČI ODHODKI 31.768.207,64

- Plače zaposlenim 3.833.611,50
- Prispevki delodajalcev za socialno varnost 636.794,93
- Pisarniški material 232.841,50
- Geodetske storitve 9.922,60

Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije 4.942.238,53

- Javna razsvetljava 1.205.868,51
- Električna energija – uprava – pisarna K5, poslovilna vežica kulturni dom, stavba na trgu 762.688,89
- Stroški ogrevanja – kulturni dom 398.016,00
- Odvoz smeti – pokopališče 1.205.080,62
- Telefon, fax, el. pošta 582.595,98
- Poštovina in kurirske storitve 373.123,00
- Plačilo storitev AJPE5,UJP 414.865,53

Prevozni stroški in storitve 15.875,00

Tekoče vzdrževanje 15.307.577,55

- Vodovod – električna energija 1.478.051,32
- Analiza vode 576.276,99
- Mesečno vzdrževanje – pogodba z vzdrževalcem 1.280.600,00
- Vodovodni material in storitve 8.594.865,06
- Tekoče vzdrževanje stavb 54.870,14
- Vzdrževanje komunikacijske opreme – računalnik 57.037,00
- Vzdrževanje kopirnega stroja 132.543,00
- Vzdrževanje in nadzor peskokopa – vzdrževanje in najemnina peskokopa 2.494.232,00
- Vzdrževanje pokopališča in vežice 639.165,04

Najemnina – prostori K5, kontejner za plin pri kulturnem domu 449.618,77

Davek na izplačane plače 132.793,00

Drugi operativni stroški 6.030.675,35

- Časopisi, revije, knjige 575.144,00
- Časopis ŠentRUPERT 804.482,00
- Stroški oglaševanja 68.745,00
- Računalnik – pogodba za letno vzdrževanje 194.837,70
- Izdatki za reprezentanco 75.670,00
- Varstvo okolja – odvoz kosovnih odpadkov – po naročilu 175.709,76
- Material za pisarno K5 – čistilni material, kava 89.877,30
- Zavarovalne premije za objekte 208.921,00
- Pluženje 3.605.744,99
- Delo preko študentskega servisa 231.545,60

Zamudne obresti za neplačane račune 176.258,91

B TEKOČI TRANSFERI

Tekoči transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam – društvom 4.793.400,88

C INVESTICIJSKI ODHODKI

Novogradnje, rekonstrukcije in adaptacije 11.053.368,57

- Vesela Gora – muzej 1.005.528,07
- Projekti za lokalno cesto Slovenska vas-Šentrupert 6.560.000,00
- Idejni projekt ceste Brinje-Škrljevo 1.788.000,00
- Požarna varnost – PGD Šentrupert, PGD Sv. Rok 1.699.840,50

Investicijsko vzdrževanje in obnove 18.786.577,56

- Vzdrževanje krajevnih cest 7.725.222,56
- Vodovod Hom 10.642.435,00
- Rekonstrukcija vodovoda pri šoli 418.920,00

SKUPAJ A + B + C 66.401.554,65

V letu 2004 smo plačali račune iz leta 2003 v znesku 6.158.008,87 tolarjev.

Vsa dodatna pojasnila v zvezi s proračunom K5 lahko krajanji dobijo na pisno zahtevo. Svet K5 jim bo zadevo dokumentiral in pisno odgovoril.

ZAPISNIK

KOMISIJE NADZORNEGA ODBORA – 24. februar 2005.

Prisotni: Milan Šturm, Jožica Kolenc, Majda Medved, Marija Sitar in Jožica Starič.

Dnevni red: Pregled poslovanja K5 v letu 2004.

Predsednik nadzornega odbora in ostali člani so pregledali poslovanje K5 Šentrupert. Imeli so vprašanja glede stroškov društvom, spraševali so se, zakaj so stroški za cesto Slovenska vas-Šentrupert še kar naprej in na tej cesti ni nič narejenega. Imeli so tudi pripombe na stroške vzdrževanja vodovoda, ker je veliko več stroškov kot prihodkov od vode.

Stroški, ki se krijejo iz samopriskevka, morajo biti točno opredeljeni. Za vsako investicijo mora K5 pridobiti tri ponudbe preko javnega naročila.

Člani nadzornega odbora sprašujejo svet K5, zakaj so šli v projekt ceste Slovenska vas-Šentrupert, če ni bilo soglasja Občine Trebnje za financiranje.

Menili so, da bi K5 morala delati bolj gospodarno, saj s svojimi prihodki ne pokriva ne vodovod niti peskokop v Žabukovju.

Napotki nadzornega odbora:

1. Stroške, ki se krijejo iz samopriskevka, je potrebno točno opredeliti.
2. Za investicije mora biti vedno podlaga javno naročilo.
3. Nadzorni odbor bi se tudi med letom sestal dvakrat ali trikrat in bi skupaj s predsednikom pogledali poslovanje in podali usmeritve.
4. K5 Šentrupert mora narediti točen načrt, kaj bo naredila s cesto Slovenska vas-Šentrupert in jasno opredeliti ureditev trga.

SKLEP: Nadzorni odbor je predlagano bilanco sprejel. K5 mora v bodoče poslovati bolj gospodarno. Svet K5 naj upošteva napotke nadzornega odbora.

PISMO SVETA KRAJEVNE SKUPNOSTI ŠENTRUPERT PRESEDNIKU IN ČLANOM NADZORNEGA ODBORA

Šentrupert, 4. marca 2005

ZADEVA: Obrazložitev pripomb iz vašega zapisnika:

1. Svet K5 se strinja, da se za leto 2005 ločeno prikažejo porabljen sredstva iz samopriskevka. Tudi za preteklo leto so bila sredstva iz samopriskevka namenjena izključno programu – financiranju lokalnih in krajevnih cest, vodovodnega omrežja in programu CRPOV (obnova vasi) – tako, kot je bilo predvideno z načrtom K5 v letu 2004.

2. Investicije so zmeraj predmet javnega razpisa ali pridobitve vsaj treh ponudb. Razpisi niso opravljeni v primerih, ko so krajanji sami nasilci določenega izvajanja (predvsem ceste) in jim K5 priskoči na pomoč tudi z večjimi sredstvi. Za leti 2003 in 2004 je imela K5 za zemeljska dela in dela v peskokopu sklenjeno pogodbo z izvajalcem Storitve z gradbeno mehanizacijo Kuselj. Za leto 2005 že pripravljamo razpis za izvajalca takšnih del za cela

leta. Razpis bo objavljen v časopisu ŠENTRUPERT v mesecu marcu.

3. KS Šentrupert je zelo vesela vaše pobude, da se nadzorni odbor sestane večkrat letno in sprotno nadzira delo KS. Predlaga, da predsednik odbora po lastni presoji sklicuje seje odbora; za sklic vam je na voljo tajništvo KS.

4. Gospod Peter Frelj, predsednik prejšnjega sveta, se je z Občino Trebnje leta 2002 s pogodbo št. 433-04-10/2002 dogovoril o pripravi dokumentacije za obnovo ceste Slovenska vas-Šentrupert. Za izvedbo dokumentacije je takrat prejel 10.000.000,00 tolarjev. Zato je bila KS dolžna nadaljevati z izvedbo PGD projektne dokumentacije. V tem času je tudi prišlo do prodaje gradu Škrljevo, kjer je pogodba vsebovala tudi rekonstrukcijo ceste Slovenska vas-Šentrupert in turistično destinacijo šentruperske doline. Tako so bili projekti pripravljani do podpisa pogodbe o gradu Škrljevo. Projekt turistične destinacije je startal na sredstva iz strukturnih skladov. Možna so bila tudi sredstva za infrastrukturo. Nosilki projekta sta bili Občina Trebnje in Kranjska investicijska družba, ki je bila tudi kupec gradu Škrljevo. Ker je bila pogodba na zahtevo občinskega sveta razdrta, so s tem zamrle tudi aktivnosti o cesti.

Zataknilo se je tudi z odkupom zemljišč za razširitev ceste. Predlagano je bilo, da KS odkupi nekatera zemljišča za zamenjavo tistim lastnikom, ki izgubijo največ zemlje. Ker je občinska pravna služba vztrajala pri tem, da Občina Trebnje lahko odkupi samo zemljišča znotraj projekta oziroma odmere, za cesto ni prišlo do delnega odkupa zemljišč, ker nova trasa še ni odmerjena. Do odmere trase naj bi prišlo spomladi letos.

Po zagotovilih gospe županje Marice Škoda se bo rekonstrukcija ceste nadaljevala v prihodnjih letih.

5. Vodovod – na vodovodu so se v preteklosti sredstva iz prihodka vodarin preusmerjala v izgradnjo ostale infrastrukture in le manjši del v obnovo in posodobitev vodovoda. Danes pa je del vodovoda star – dotrajan in so potrebni večji vložki za popravila in obnovo. Problem pri novejšem vodovodu pa je tudi neustrezna dobava električne energije na črpališče v Nebesih. Elektro Celje nam kljub urgencam ne zagotovi ustrezne energije. Zato prihaja do okvar na črpalki, njena zamenjava pa pomeni velik strošek. Načeloma se svetniki strinjajo, da je trenutna cena vode za m³ sorazmerno nizka, vendar glede na to, da se za posodobitev koristijo sredstva iz samoprispevka, predlagajo, da še nekaj časa ne bi spreminjali cene.

6. Peskokop: Peskokop dejansko v letu 2004 izkazuje izgubo. Ta izguba pa je nastala zaradi izrednih posegov v peskokopu. Peskokop se je v letu 2004 urejal glede na projektno dokumentacijo o izkoriščanju peskokopa. Glede na oceno zalog peska v peskokopu naj bi se razmerje med stroški in prihodkom že letos spremenilo.

Glede na obrazložitev tako svet KS Šentrupert zavrača vse očitke o negospodarnem ravnanju in nesmotrni porabi proračunskih sredstev v letu 2004.

S spoštovanjem!

*Zapisnikarica: Irena Ribič
Svet KS Šentrupert
– za svet predsednik sveta Tone Rugelj*

LOVSKA DRUŽINA ŠENTRUPERT OBVEŠČA

Lovska družina Šentrupert obvešča lastnike kmetijskih površin, da morajo po 56. členu Zakona o divjadi in lovstvu škodo, ki jo povzroči divjad na kmetijskih površinah, v roku treh dni pisno prijaviti Lovski družini Šentrupert. Prijavo naslovite na naslov: Jože Zupančič, Rakovnik 2, 8232 Šentrupert. Pri njem se nahajajo tudi zaščitna sredstva.

Hkrati opozarjamo lastnike psov, da se psi nenadzorovano ne smejo gibati v naravi, saj je to po novi zakonodaji prekršek, ki ga inšpektorat kaznuje z visoko denarno kaznijo.

Lovski pozdrav!

Mirko Huč

KRAJEVNA SKUPNOST ŠENTRUPERT
Šentrupert 33, 8232 Šentrupert

OBJAVLJA RAZPIS ZA IZVAJANJE CESTNEGA IN VODOVODNEGA PROGRAMA V KS ŠENTRUPERT ZA LETO 2005

I. CESTNI PROGRAM: Ravnik-Okrog, Vrh-Hrastno,
Krževje-Kostanjevica – popravila cest.
Vrednost programa: približno 10.900.000,00
tolarjev.

Želimo, da nam ponudite kompletne usluge s ceno za izdelavo ceste do asfaltiranja – odkop, odvoz, navoz, valjanje:

- odkop po m³
- odvoz do 1 km na m³
- navoz do 1 km na m³
- navoz do 15 km na m³
- valjanje do primerne zbitosti
- izdelava propustov z jaški velikosti 0,40 x 7 m

Pogodbe se bodo sklepale z najboljšim ponudnikom za vsak program posebej. V pogodbi bodo specificirana posamezna dela, določijo se roki izvedbe in roki plačil. Sklenitelj pogodbe mora imeti iz svoje dejavnosti sklenjeno zavarovanje odgovornosti.

II. VODOVODNI PROGRAM: Nebesa-Viher, Draga
Vrednost programa: približno 5.000.000,00
tolarjev.

Ponudba naj vsebuje izkop, izdelavo posteljice z nasutjem peska, zasipanje cevi s peskom, zasipanje in fino obdelavo zasutega izkopa:

- izdelava betonskih jaškov dimenzij 1,2 x 1 x 1,5 m s ploščo in z vgrajenim pokrovom
- izkop do globine 1,2 m za tekoči meter
- izdelava posteljice in obsipavanje cevi za tekoči meter
- zasutje za tekoči meter
- fina obdelava zasipanja za tekoči meter
- pikiranje trdega terena za tekoči meter
- pikiranje trdega terena na uro

Pogodba bo sklenjena z najboljšim ponudnikom za vsak program posebej. V pogodbi se specificirajo posamezna dela, določijo se roki izvedbe in roki plačil. Sklenitelj pogodbe mora imeti iz svoje dejavnosti sklenjeno zavarovanje odgovornosti.

Ugodni plačilni pogoji bodo pomemben dejavnik pri izbiri najboljšega ponudnika.

Ponudbe pošljite do 4. aprila 2005 v zaprti kuverti s pripisom: RAZPIS – GRADNJA.

O izbiri boste obveščeni v štirinajstih dneh po poteku razpisa.

KS ŠENTRUPERT

DEJAVNOST KRAJEVNE ORGANIZACIJE RK ŠENTRUPERT

Naša organizacija v marcu posveča osrednjo pozornost našim najstarejšim krajanom, saj sta v tem mesecu kar dva praznika, posvečena ženam – 8. marec, dan žena, zraven pa še 25. marec – materinski dan. Zato smo izkoristili mesec marec za obisk vseh naših varovancev v domovih starejših občanov; v Trebnjem jih imamo 12, v Metliki 3, v Novem mestu 2, v Grosupljem 1 in v Ljubljani 1. Razveselili smo jih s skromnim darilom, da smo jim tudi tako pokazali, da so še vedno naši. Ob materinskem dnevu pa smo obiskali in skromno obdarili vse, ki so stari nad devetdeset let in živijo v domačem okolju – ljubljani in lepo oskrbovani. Najbolje, da jih naštejemo – saj nekateri kar lepo skrivajo leta:

Neža Bartolj, Bistrica – 96 let
Rozalija Valas, Kamnje – 96 let; pozimi sicer živi v Ljubljani, a pravi, da je še vedno naša.
Rudi Medved, Draga – 95 let – edini moški predstavnik!
Pavla Gregorčič, Slovenska vas – 94 let
Marija Nartnik, Prelesje – 94 let
Olga Strajnar, Srasle – Zabukovje – 94 let
Filomena Zavrl, Ljubljana – 94 let; še vedno Šentruperčanka!
Marija Kotar, Dom Grosuplje – 93 let
Franciška Sabljak, Šentrupert – 93 let
Marija Tratar, Jesenice – Dom Trebnje – 93 let
Marija Gospodarič, Straža – 92 let
Julijana Ramovš, Hom – 91 let
Albina Medved, Draga – 90 let
Franciška Škarja, Straža – 90 let
Antonija Vene, Jesenice – 90 let
Terezija Berk, Jesenice – 90 let – v novembru.

V občini Trebnje zatrjujejo, da imamo največ starostnikov, kar prav gotovo drži, saj smo ob novem letu obdarovali 267 krajanov, starejših od sedemdeset let. Vse so obiskali naši neutrudni člani odbora RK s čestitkami, ki so jih naredili učenci naše osnovne šole. Vsem prisrčna hvala! Zahvaliti pa se moramo tudi dvema Šentruperčanoma Franciju Frelihu in Filipu Povšetju, ki sta razumela našo stisko in nam pri obdarovanju materialno pomagala.

Lani smo dosegli, da pet naših najbolj socialno ogroženih krajanov naše krajevne skupnosti prejema vsake tri mesece paket s hrano in pralnim praškom, v tednu solidarnosti pa še 13 družin. Sodelovanje z republiškim vodstvom RK je veliko boljše, kot je bilo pred leti.

Izkoriščam priložnost, da predstavim vse člane odbora naše organizacije RK Šentrupert, saj že mnogo let nesebično pomagajo pri vseh akcijah RK, le-teh pa je vsako leto več. Lani smo uspeli pritegniti v

naše vrste nekaj mlajših članov, ki bodo lahko nadaljevali delo. A zdaj še poimenska predstavitev – kar po abecedi:

Hema Bizjak – Rakovnik
Ruža Bracar – Hrastno
Anica Breznikar – Straža
Marija Brezovar – Šentrupert
Andreja Cesar – Prelesje
Marinka Gorenc – Šentrupert
Milena Kotar – Slovenska vas
Slavka Okoren – Draga
Marjana Pejovič – Bistrica
Rozi Podlogar – Šentrupert – za Kamnje
Zvonka Škarja – Brinje
Štefka Tratar – Ravne
Anica Us – Gornje Jesenice
Edi Zavrl – Šentrupert
Rozalija Zavrl – Šentrupert

Novi prostovoljci pa so:
Andrej Ahlin – za Okrog, Zabukovje in Zaloko
Aleksandra Prijatelj – za Ravnik in Škrljevo
Tončka Uhan – za Hom.

SVEŽINA PRI DEVETDESETIH

Krajanka Francka Škarja s Straže je v decembru dopolnila devetdeset let. Če jo človek vidi in jo opazuje, bi nehote rekel: to je pa pomota, verjetno ima osemdeset let. Vendar rojstni list ne laže; ker bi bil njen življenjski recept zanimiv tudi za nas, prisluhimo pogovoru!

Rojeni ste bili v vihri prve svetovne vojne; bi nam predstavili svoje otroštvo?

Moja rojstna hiša je bila tam, kjer so zdaj Ruperčičevi. Bilo nas je osem otrok – od teh sva zdaj živi samo sestra Julka v Opatiji, ki je dve leti starejša, in jaz. Kasneje, ko smo bili že odrasli, je oče v neposredni bližini naredil še eno hišo; rekel je, naj bo za tisto, ki se ne bo poročila. Takrat sem se

Za dolgoletno, požrtvovalno in humano delo se vsem iskreno zahvaljujem!

Vse krajanke naše krajevne skupnosti, stare nad sedemdeset let, pa že zdaj vabimo na vsakoletno srečanje v aprilu ali maju – o datumu srečanja boste še obveščeni. Prisrčno vabljeni!

Tudi v prihodnjih mesecih nam ne bo manjkalo dela. V maju bo krvodajalska akcija. Potrudili se bomo, da bi bilo čimveč krajanov tudi krvodajalcev. V prizadevanja se vselej vključi tudi gospod dekan Mirko Simončič, ki je že več let tudi sam krvodajalec.

Odbor se bo tudi letos vključil v prizadevanja za brezplačno letovanje bolnih in socialno ogroženih otrok v naši krajevni skupnosti; lani sta bili na Debelem Rtiču dve učenki naše šole.

Naša organizacija tudi sodeluje pri solidarnostih ob različnih naravnih nesrečah.

Občinsko srečanje krvodajalcev bo letos v juniju na Veseli Gori; potrudili se bomo, da bo vsem prijetno srečanje.

Naj za konec še poudarim, da je naša organizacija v vsem pogledu dobrodelna, zato vsi odborniki brezplačno delamo – ne poznamo poštnih in telefonskih stroškov in tudi vsi prevozi so brezplačni. Naše plačilo sta nasmeh in hvaležnost posameznika, ki razume naše poslanstvo.

Marija Brezovar, predsednica

zelo jezila – danes pa mi je všeč, ker tako lahko živim v svoji hiši.

Ali Vas je v osnovni šoli učil še Aleksander Lunaček ali je bil Vaš učitelj Matija Brezovar?

Najprej me je učil Aleksander Lunaček, kasneje pa Matija Brezovar, pa tudi gospodični Kromarjeva in Hvala ter Franci

Lunaček so bili moji učitelji. Vse imam v lepem spominu.

Kam Vas je vodila pot po osnovni šoli?

Najprej sem bila doma; ko pa se je starejši brat poročil in prevzel domačijo, sem se tudi jaz pobrigala za službo. Odšla sem v Ljubljano – najprej sem bila za gospodinjo, nato pa sem delala v laboratoriju na Znanstvenoraziskovalnem inštitutu v Ljubljani in bila od doma toliko časa, da

sem dočakala pokojnino.

Vaša pot je vodila tudi v širni svet, kajne?

Res je; socialna delavka mi je svetovala, da bi bilo dobro malo pogledati po svetu in sva tako pet let preživel na Dunaju. Doma so mi branili, češ, na Dunaju se boš izgubila, a meni ni žal tega obdobja, saj sem pridobila tudi večjo samozavest. Dobro sem se naučila nemščine – zdaj mi je kar žal, ker nimam priložnosti, da bi nemščino obnavljala, a sem prepričana, da bi se lahko spet hitro privadila, če bi bilo treba. Na Dunaju sem spremljala socialno delavko, kasneje pa sem prevzela kuhinjo za goste. Kako so včasih zanimiva naključja: župnik in dekan Mirko Simončič je bil tam kot otrok in se me spominja še iz tistih časov.

Dolgo časa ste živeli v Ljubljani; kdaj ste začutili, da bi se vrnili na Stražo? Ali je bil osnovni motiv pomagati sestri, ki je izgubljala vid – ali pa je bilo morda tudi kaj domotožja?

Domotožja nisem poznala, ker sem zgodaj postala samostojna. Rada pa sem se vrnila na Stražo, da sem tako lahko stala ob strani sestri Anici, ko se ji je vid zelo poslabšal.

Kako preživljate zrela leta življenja? Velikokrat Vas vidimo, kako korakate s Straže proti Šentrupertu. Ali za vse še sami skrbite? Ali je za Vas tudi hoga način zdravega življenja?

Samo po sebi se mi zdi prav, da za vse sama skrbim. Kdo se še čudi, zakaj sama kuham. Zakaj pa ne bi, saj sem vse življenje kuhala, pa tudi poskrbim, da je vsaj en obrok poln – tudi od Jakove Pepce sem se naučila, da krompir dam kuhat kar v juho in je tako že del prikuhe pripravljen. Občutek varnosti mi dajejo tudi dobri sorodniki. Če gre kdo z avtom v Šentrupert, prisedem, če pa je treba iti peš, tudi ni nič hudo.

Res ni receptov, kaj naj bi storili, da bi bili še v pozni starosti polni življenjske sile. Ali je bistvena prehrana ali vpliva na počutje tudi način življenja?

Recepta verjetno res ni. Najvažnejše se mi zdi, ker rada živim. Ne poznam sovraštva, z vsemi ljudmi sem prijazna, ne grizem se za vsako malenkost in z zaupanjem gledam tudi v prihodnost – kar bo, pa bo. Kot da je moje življenjsko načelo: Moli in delaj – tako poskrbim za duševno in telesno hrano.

Pogumno naprej!

Jože Zupan

DEJAVNOST KULTURNEGA DRUŠTVA ŠENTRUPERT

V decembru nas je obiskala Gledališka skupina iz Šentjanža z gledališko predstavo Čaj za dve. Igralci so s prefinjenim okusom za Partljičevo komedijo uprizorili pravo poslastico za gledalce.

Zadnjo soboto v februarju nas je obiskala gledališka skupina iz Prečne s predstavo Podnajemnik. Močna zasedba nam je na komičen način predstavila Möderndorferja in njegovo satiro na dogajanja v sodobni družbi. Gledalci smo imeli veliko priložnosti za smeh, pa tudi prizorov za 'razmišljanje' ni manjkalo. Predstavo je pripravil in v njej tudi igral Franci Plut, nekdanji učenec šentruperske šole.

Prvi petek in soboto v mesecu marcu je potekala v Domu kulture Šola umetnosti pripovedovanja pravljic, ki jo je Kulturno društvo Šentrupert organiziralo skupaj s trebanjsko izpostavo Javnega sklada za kulturne dejavnosti. Na svojstven in tečajnikom izviren način jo je vodila Ljoba Jenče, priznana umetnica in ohranjevalka ljudskega izročila. Na tečaju je sodelovalo 15 tečajnikov iz celotne občine. Taka oblika izobraževanja se je prvič organizirala v Šentrupertu in seveda upamo, da jih bo v prihodnje še več. Da je organizacija tečaja uspela, se je potrebno zahvaliti vsem, ki so nam pomagali, še posebno pa Društvu kmečkih žena, požrtvovalnemu delu članov društva in gospe Mojci Femec z JSKD OE Trebnje.

Zaključek šole umetnosti pripovedovanja pravljic je bila sklepna prireditev z naslovom **Pravljice v Šentrupertu**. Na prireditvi sta se nam predstavila lokalna govornica Kristina Majcen in Tone Odlazek z zanimivimi pripovedmi o Ajdovski deklici in Koromandiji. Povezovalka in hkrati nastopajoča je bila Ljoba Jenče s svojimi izvirnimi pravljicami in pesmimi, s katerimi je navdušila tako stare kot mlade. Na prireditvi so nastopili tudi udeleženci tečaja in se tako poizkusili tudi v pripovedovanju pravljic in pripovedk pred publiko. Za primerno vzdušje same prireditve je poskrbel ljudski godec in

igralec Janez Škof z izvirnimi ljudskimi pesmimi ob spremljavi harmonike. Četudi je na prireditvi marsikateri stol ostal prazen, nas veseli odziv gledalcev, ki so poldrugo uro uživali ob starih pripovedkah in pravljicah, ki so bile že za marsikoga pozabljene.

2. in 9. aprila vas vse že zdaj vljudno vabimo

na uprizoritev komedije 'Naš Matiček se ženi' v izvedbi gledališke skupine iz Šentruperta. Obljubljamo smeh in obilo zabave. Vstopnice bodo na voljo tudi v predprodaji na sedežu Krajevne skupnosti Šentrupert ter v gostilnah Jaklič in Javornik en teden pred predstavo.

Damjan Zupančič, predsednik

ODPRTJE PROSTOROV PD POLET ŠENTRUPERT

Planinsko društvo POLET Šentrupert je 26. januarja letos slovesno odprlo svoje prostore. Ob tej priložnosti so vsi, ki so se udeležili otvoritve, lahko slišali skok v preteklost in načrte za prihodnost. Del tega želim predstaviti tudi vam.

Leta 1987 sem potoval s PD Iskra iz Ljubljane v severni Atlas (Maroko), osvojili smo najvišji vrh 4156 m visokega Toubkala. Čudovito potovanje je rodilo znanstva, ki živijo še danes. Že leta 1988 sem v okviru velikega PD Iskre ustanovil malo sekcijo tuja gorstva, registriral tekoči in devizni račun in začeli smo služiti denar za ekspedicije. Nobeno delo ni bilo preveč umazano, veliko sobot in nedelj smo prebili na avtocestah: čistili, barvali smo mostove, nosilce reflektorjev na cestninskih postajah, čistili zgradbe, selili pohištva ... V desetih letih smo prepotovali svet –

Kenija, Tanzanija, Mehika, Nepal, Indija, Peru ... Osvojili smo najvišje vrhove: Kilimandžaro, Popocatepetel, Orizaba, Thorung La, El Misti, Chachani.

Vsa ta potovanja so nas bogatila z lepotami sveta, medsebojnim zaupanjem in s prijateljstvom. Pred pohodi sem običajno treniral s prijatelji – zimski pohodi na Triglav, Grintovec, Storžič ... so se vrstili. Veliko pa sem treniral tudi sam – kolikokrat sem pretekel pot od ribogojnice do slapa Bene, pot do Nebes sem poznal že na pamet. Šentrupersko dolino sem spoznal v vseh

letnih časih. Večkrat sem bil presunjen nad lepoto naše doline, ki je tako drugačno lepa od svetovnih lepot. Imel sem srečo, da sem imel kot predsednik Turističnega društva sodelavce, ki so me razumeli in so želeli del teh lepot preko Steklasove pohodne poti pokazati svetu. Eden od teh sodelavcev je bil naš Viki Uhan – izkušen mednarodni gorski vodnik. Njegovi nasveti na sestankih, okroglih mizah in medsebojnih razgovorih so bili vredni zlata in tako se je začelo. Že leta 1998, še pred uradno otvoritvijo, je po Vikijevih prizadevanjih prvi prehodil Steklasovo pot takratni predsednik države Milan Kučan. Tudi on je bil navdušen nad lepotami naše poti, naravnimi in kulturno-zgodovinskimi znamenitostmi našega kraja. Vse to nam je dalo novih moči in sčasoma, ko je Steklasova pot zaživela, ko so se ob organiziranih

pohodih ali kar tako med letom vrstile množice pohodnikov, ljubiteljev narave, smo se odločili: pot moramo še dodatno promovirati. Rekli smo si: ustanovimo planinsko društvo, vstopimo v družino dvesto in več planinskih društev po Sloveniji, pokažimo planincem, ki jih je več kot šestdeset tisoč, našo pot. In tako smo za božič leta 2002 postavili temelje našega društva, našli smo se prijatelji, znanci s starih poti, planinski vodniki, ljubitelji gora in množica simpatizerjev, ki nam je pomagala. Izšolali smo kadre: markaciste, planinske vodnike, ustanovili odseke, ki vsi dobro delajo.

Vodja izletniškega odseka je postal Viki – vsi programi, ki jih je sestavil, so bili do sedaj uresničeni do popolnosti. Načelnik markacistov je Vinko Ruperčič – Steklasova pot živi in je označena po navodilih Planinske zveze Slovenije. Markacisti se šolajo, delajo in družijo tudi na drugih poteh po Sloveniji. Načelnica mladinskega odseka je pedagoginja Marta Mencin. Zares smo veseli njene pomoči in udeležbe otrok na pohodih, kar osemindvajset mladih nadobudnežev iz domače osnovne šole. Njihovo navdušenje je nalezljivo in prepričani smo, da bo v nekaj letih zrasel nov rod planincev z Dolenjske.

V teh dveh letih smo zares zares veliko naredili, tako da smo vzbudili zanimanje in zaupanje tudi ostalih: občine, krajevne skupnosti in direktorja Terce g. Podboja, ki je začutil naš utrip in nam ponudil bivše prostore KS Šentrupert, ki so že več let samevali, in sanje so se začele uresničevati. Od takrat do danes je minilo nekaj mesecev in z gotovostjo lahko zatrdimo: še najbolj veseli smo bili pomoči, ki smo je bili v teh časih deležni. Prebrusili in prelakirali smo parket, prebelili prostore, obnovili karnise in odsluženo pohištvo in opremili naše bivališče. Na pomoč nam je priskočila DANA

d.d. Mirna in veliko podjetij in posameznikov, ki so nas materialno podprli. Meddruštveni odbor za Dolenjsko in Belo krajino pri PZS nam je kupil diaproyektor, KS Šentrupert živi z nami zaradi razumevanja predsednika Toneta Ruglja, velika hvala našemu starejšemu bratu Turističnemu društvu Šentrupert in njegovemu predsedniku Rupertu Goletu.

Uresničili smo že kar veliko svojih želja, želimo si še korak naprej. Z novimi prostori, ki bodo odprti za članstvo in javnost, smo pridobili koticke, kjer se bomo družili, sestankovali in snovali nove načrte – teh pa imamo še precej. Že aprila bomo realizirali planinsko šolo za mlade, ki bo na simboličen način združila kar tri osnovne šole Mirnske doline – zagnani mentorji so jamstvo za uspeh.

Poleg vzdrževanja Steklasove poti (v letošnjem letu bomo zamenjali vse smerokaze in opozorilne table) bomo delali še naprej na njeni promociji;

- postavili bomo panoje s prikazom Steklasove poti, njenih lepote in znamenitosti na razglednih točkah, izletniških in turističnih kmetijah, vidnih lokacijah v Občini Trebnje;
- z zmajarji Preleta iz Šentruperta bomo dokončno uredili obeležje v Nebesih, od koder smo v lanskem letu, na občinskem prazniku, svečano 'poleteli' v Evropo;
- že v lanskem letu smo se preko slapa Bene povezali z oglarsko potjo KS Dole in občino Litija. Letos bomo čudovito pot v neokrnjeni naravi še dodatno opremili;
- Kulturnemu društvu Šentrupert bomo pomagali markirati in opremiti romarsko pot od Vesele Gore do Zaplaza;
- še nadalje se bomo izobraževali: še letos si želimo dva planinska vodnika B-kategorije, varuha gorske narave, takoj na začetku naslednjega leta pa dva vodnika A-kategorije ter vsaj enega markacista.

Še več je drobnih majhnih ciljev, ki jih bomo z gotovostjo uresničili. Poroki za to pa so: Viki, Damjan, Martina, Rupert, Joži, Vinko, Marta, Tončka, Martin, Gregor, Miro, dva Marjana, Milena, Tone, Franci, naše simpatično članstvo vseh starosti, prijateljstvo, ki nas družijo, in velika ljubezen do naših lepote, narave, planin in gora, ki jih nenehno spoznavamo.

Vsem še enkrat hvala za pomoč in pozornost.

Bojan Brezovar, predsednik

Pohod na Kraški rob

PO OBČNEM ZBORU — Z NOVO ENERGIJO NAPREJ

Vsakoletni občni zbor – že 106. po vrsti – je Prostovoljno gasilsko društvo Šentrupert organiziralo v nedeljo, 13. februarja 2005; udeležilo se ga je 51 članic in članov. Ker je bil občni zbor neposredno po kulturnem prazniku, je v uvodu zapel pevski zbor Vaški fantje, Gašper Kurent je zaigral na harmoniko, predsednik Peter Kurent pa povedal Pesem za Šentrupert

Na občnem zboru so poročali o delu društva in sprejeli program dela. Predsednik se je največ zadržal ob poročanju počastitve 105-letnice

ustanovitve društva. Tajnik je poročal, da je v društvu 89 članov in članic, vendar so nekateri neaktivni in tudi ne plačujejo članarine. Najbolj obsežno je bilo poročilo

poveljnika društvene operative. Operativa se je zlasti izkazala pri gašenju požara na Straži, ob katerem so prvič uporabili top za gašenje iz avtocisterne; društvu ga je podarilo podjetje Pohorje z Doba. V mesecu požarne varnosti je društvo organiziralo dan odprtih vrat, ko so si učenci razredne stopnje šentruperske šole ogledali dom in opremo; to je tudi eden izmed načinov, kako bi pritegnili mlade člane. Blagajnik je poročal, da je društvo razpolagalo s skoraj osmimi milijoni, za svoje delo in nabavo pa so porabili nad šest milijonov.

V prihodnje bo najvažnejša naloga društva, da bi pritegnilo nove člane in jih izobrazilo, predvsem, da bi pritegnili več žensk. Danes ženske prevzemajo vse več odgovornih nalog – tudi računalniško povezavo. Tudi letos bodo sodelovali pri tekmovanju ter opravili več vzdrževalnih in obnovitvenih del v stavbi, organizirali počastitev zavetnika gasilcev sv. Florjana in pripravili letno prireditev. Najvažnejša naloga pa bo nabava motorne brizgalne za operativno ter nabava osebne zaščitne opreme v akcijah gašenja in reševanja; če ne bo zadosti sredstev, bo spet potrebno zaprositi tudi krajanje. Važno je, da bodo člani lahko vedno pripravljeni pomagati v nesreči, saj vsaj tako omilijo posledice, če že ne moremo nesreče popolnoma preprečiti.

Franc Novak, tajnik

VINOGRADNIŠKO DRUŠTVO ŠENTRUPERT

Vinogradniško društvo Šentrupert je imelo tradicionalno društveno degustacijo svojih vin letnik 2004 v soboto, 5. marca 2005, v gostilni Jaklič. Letos so se člani društva odzvali v velikem številu in prinesli svoja vina na društveno oceno.

Tako smo zbrali za ocenjevanje:

RDEČA VINA:

- 83 cvičkov
- 19 modrih frankinj
- 5 žametnih črnin
- 3 dolensko rdeče
- 1 modri pinot

1 rose

1 žametna črnina – pozna trgatev – letnik 1999.

BELA VINA:

- 46 dolensko belo
- 5 laški rizling
- 3 renski rizling
- 2 zeleni silvanec
- 2 sauvignon
- 1 kerner
- 2 rumeni muškati
- 1 laški rizling – izbor letnik 1999.

Vina sta ocenjevali dve komisiji; vsaka komisija je štela 7 članov.

Komisijo za cvičke je vodil priznani enolog iz Krške kleti gospod Zdravko Mastnak, za bela vina pa mednarodno priznani enolog dr. Julij Nemanič. Ostali člani komisije so bili člani društva, ki imajo opravljen degustacijski tečaj. Da smo dobili čimbolj objektivne ocene posameznega vzorca, je ocenjevanje potekalo tako, da se je pri ocenjevanju posameznega vzorca vedno izločila najvišja in najnižja ocena posameznega ocenjevalca. Tako so se pri izračunu povprečne ocene upoštevale samo ocene petih ocenjevalcev.

Naj zapišemo, da je najvišjo oceno za cviček – 15,84 – prejel Peter Prijatelj z Rakovnika

11 - vinska gorica ŠKOVEC nad Šent-rupertom.

Najvišjo oceno za modro frankinjo letnik 2004 je z oceno 16,80 prejel Peter Jaklič mlajši, Šentrupert 31 - vinska gorica KOVAČEV HRIB.

Najvišjo oceno za dolensko belo 16,16 je prejel Viktor Tratar - Ravne 5 - vinska gorica RAVNE.

Najvišjo oceno za zeleni silvanec z oceno 16,80 je prejela Vinska klet Frelih - Šentrupert 35 - vinska gorica ZADRAGA.

Najvišje ocene za vina pozne trgatve je prejel Peter Brčar - Hom 62 - vinska gorica HOM - žametna črnina - pozna trgatve - letnik 1999 z oceno 18,10 in za laški rizling - izbor letnik 1999 z oceno 18,36.

Na občnem zboru Društva vinogradnikov Šentrupert v nedeljo, 13. marca, v kulturnem domu so bili objavljeni vsi rezultati društvenega ocenjevanja ter podeljene diplome in priznanja dobro ocenjenim

vinom. Za najbolje ocenjena vina smo njihovim lastnikom podelili 47 diplom in 36 priznanj.

Gospod Mastnak, predsednik komisije za ocenjevanje letošnjih cvičkov, je pohvalil delo ocenjevalne komisije in v pretežni meri vse vzorce, saj tudi pri tako velikem številu skoraj ni bilo slabih. Kljub slabši zrelosti grozdja so bile tudi kisline primerno zaznavne, izražene sadne arome, svež in prijeten okus ter pitnost. Resna pripomba pa je bila, da so imeli določeni cvički dodanega preveč belega vina.

Tudi dr. Nemanič, predsednik komisije za bela vina, je pohvalil komisijo in prinesene vzorce vin. Povedal je, da so degustatorji - ocenjevalci napredovali v znanju. Vinskih napak je bilo razmeroma malo; mogoče so bila določena vina prekisla. Njegova glavna pripomba je bila, da precej vzorcev, deklariranih kot dolensko belo, nima pravega karakterja za dolensko belo vino. Na to temo bo potrebno še izobraževanje,

da bo čimveč teh vin prišlo v kakovostni razred s prepoznavnostjo, da je to vino dolensko belo kot na primer v Beli krajini metliška črnina.

Društvo že leta namenja glavno skrb izobraževanju članov - z namenom, da bi pridelovali zdravo grozdje. Vendar za pridelavo dobrega vina ni dovolj samo zdravo grozdje, ampak je potrebno zelo veliko kletarskega znanja, ki se vsako leto dopolnjuje z novimi spoznanji pri uporabi sodobnih enoloških sredstev (uporaba različnih vrelnih kvasovk, encimov, bakterij za razkis, uporaba žvepla itd). Zato smo v februarju organizirali 42-urni kletarski tečaj, ki ga je obiskovalo 32 vinogradnikov. Upamo, da smo s tem vsaj malo prispevali, da bo čimveč članov pridelovalo res dobro vino, ki ga bodo z veseljem ponudili svojim prijateljem ali na trgu.

Franci Bartolj, predsednik

DOGAJANJE V ŽUPNIJI

Snežene zaplate nas nehote spominjajo na zimo in čas okoli božiča, ne pa na čas priprave na največji krščanski praznik - VELIKO NOČ - otroke pa gotovo na zimske počitnice.

Pojdimo lepo po vrsti. V božično-novoletnem času smo izvedli že tradicionalno koledniško akcijo. Sodelovanje otrok in mladih je bilo zares razveseljivo, tako da smo voditelji komaj lahko spremljali številne skupine. Prav tako smo bili dobrodošli v vseh domovih šentruperske fare, za kar se v imenu misijonarjev, za katere je akcija potekala, najlepše zahvaljujemo. Kljub mnogim stiskam in drugim obveznostim se kot župnija lahko pohvalimo, da smo še vedno pripravljeni pomagati, naj bo s prostovoljnimi delom otrok in mladih kot s številnimi prispevki za potrebne.

Ne smemo pozabiti na božično-novoletni koncert naših cerkvenih zborov, ki so z izbranim petjem polepšali in požlahnili naše svetišče, predvsem pa našo bit.

»Sveta noč, blažena noč ...« je odmevala nežna melodija zaključne pesmi vseh zborov, ki delujejo v župniji Šentrupert. Praznični sveti božični dan, ki ga sicer praznujemo v družinskem krogu, smo zaključili z božično-novoletnim koncertom.

Je pa res, da na žalost še vedno pozablamo na našo notranjo hrano in prav take in podobne prireditve so kot nalašč za to.

V letošnjem pastoralnem letu bomo v Šentrupertu obhajali slovesnost podelitve zakramenta svete birme, zato smo se

birmanci skupaj z animatorji in voditelji od 14. do 16. januarja odpravili na birmanski vikend na Pohorje. Kratki vikend smo intenzivno napolnili z učenjem, delavnicami, igro in zabavo. Pogovarjali smo se o prijateljstvu, družini, podrobneje obdelali tudi Božje zapovedi, izdelali plakate in si ogledali film o don Bosku.

Ker Šentrupert upravljamo redovniki salezijanci, smo počastili tudi ustanovitelja sv. Janeza Boska, ki je godoval 31. januarja. Pri nedeljski sveti maši so sodelovali vsi zbori in tako najlepše orisali don Boskov lik. Kjer je namreč petje, tam se širi prijaznost in povezanost med poslušalci.

Med zimskimi počitnicami smo v župniji ponovno organizirali počitnice za otroke. Za tri dni smo se odpravili na Koprivnik, kjer smo že 'domači', saj v to poključko vasico pridemo vsako leto. Dobri Bog nas je spotoma obdaroval s snegom, tako da ni bilo bojazni, da bi ga zmanjkalo. Sledile so prave počitnice: smučanje in deskanje na Soriški planini, večerni sprehodi s kepanjem in z metanjem v sneg, ogled filma, veseli večer ter vsakonočno dobro in dolgo spanje. Da pa smo vzdržali ob vseh naporih, sta za vse potrebno poskrbeli Anderličevi mami.

Preostanek tedna pa smo s posameznimi skupinami obiskali še Krvavec, Roglo in Mokrine, tako da se je za vsakogar, ki je to želel, našlo kaj primerne. No, še drevesa in ledene ploskve so si nas zapomnili.

Tudi cerkveno leto se iz postnega časa nagiblje v velikonočni čas, čas našega odrešenja in upanja. Praznujmo največji krščanski praznik v Božji milosti, ki smo je

deležni pri zakramentu svete spovedi in naše veselje bo lahko popolno.

Marko Suhoveršnik

O GODOVANJU

Dražani so bili zelo gostoljubni in veseli ljudje. Njihova lepa navada je bila, da so hodili na večer pred godom vaščanom ropotat. V mraku so se zbrali čisto tiho. Kar naenkrat se je pod oknom oglasila harmonika in še vsake vrste inštrumenti – tudi brez čistilca za žito ('pajklina') ni šlo. Navadno so naredili po tri 'štiklce'. Tisti, ki je imel naslednjega dne god, jih je lepo sprejel, že na pragu so mu voščili, zaželeli zdravja in sreče in da bi se ob letu ponovno

srečali. Kako je ganljivo, ko ti sosed pogleda v oči in ti stisne roko! Seveda je godovnik vaščane takoj povabil v hišo. Ko so posedli za mizo, so nazdravili: »Kolikor kapljic, toliko let Bog ti daj na svet' živeti! Potem so se zvrstile še vinske pesmi – kot tista: »Naj bo vince belo ali rdeče, le da gladko v grlo teče!«

Dražanke pa so bile tudi dobre kuharice in so se potrudile, da so kar najbolje

pripravile kaj za pod zob. Neki možak je govoril: »Smeh in dobra volja sta najboljša dohtarja.«

Ob slovesu pa se je slišalo: «Zdaj se poslavljamo, zdaj konec je, družba, lahko noč, še kdaj na svidenje!«

Kar je lepega videti, se zapiše v srce. Ko pa se zopet dobimo, bo lepo še in še.

Kristina Majcen

Z ROKO V ROKI S KULTURO

UMETNOST LJUDSTVU – LJUDSTVO UMETNOSTI

RAZMIŠLJANJE OB LETOŠNJEM KULTURNEM PRAZNIKU

Spoštovani, ste si že kdaj zaželeli, da bi poslušali tišino?

Ali je možno zaslišati tišino v gostoti zvokov, ki zapolnjujejo naš vsakdan? Vas je morda kdaj strah popolne tišine ali vas ta navdaja z občutki neskončnega miru?

Se v vsej gostoti zvokov sploh zavedate posameznih zvokov – ali vse skupaj postaja zgolj nekakšna zvočna kulisa, ki beži mimo vas, ne da bi jo sploh zaznali?

Ste morda kdaj te dni zaslišali ptice, ki – snegu navkljub – že naznanjajo pomlad?

Pred nekaj desetletji je ptičje petje nenadoma očaralo tudi skladatelja Stanka Premrla. Ko je šel na obisk k sorodnici, je na poti skozi gozd v petju ptic zaslišal melodijo, ki jo je takoj, ko je prišel do sorodnice, zapisal kar na 'škrnicelj'. To je zgodba o tem, kako je nastala melodija, ki jo danes pojemo k Prešernovi Zdravljici, zgodba o nastanku slovenske himne, kot so nam jo zapeli osnovnošolci.

Tudi tako, a vedno nekje na sredini med tišino in raznoterimi zvoki, nastajajo melodije. Najbolj čudovite melodije se za dolgo zasidrajo v človeška srca: družijo ljudi, nas razveseljujejo in napolnijo z energijo, ki polepša dan. Mnogi verjamejo, da imajo take melodije čudežno moč in da ljudje s pesmijo v srcu blagoslovljajo svet z mirom. Nastopajoči želimo polepšati dan z melodijami, ki so nastale nekje na pol poti med tišino in zvoki in se za dolgo ustavile v Šentrupertu in njegovi okolici. Nekatere pesmi so že skoraj pozabljene in jih ne najdemo v običajnih pesmaricah, so pa tako zanimive, da bi bilo prav škoda, da jih ne bi slišalo več ljudi.

Vsaka vas ima svoj glas, pravijo. Mlade deklice po različnih koncih Slovenije

prepevajo o sap'ci, ki pihlja krog njihovega čela, le da je ta sap'ca ponekod domača, drugje gorenjska, spet drugje pa kar slovenska. Večini sta poznani samo dve kitici, v kakšni pesmarici pa najdemo tudi kitico, podobno tretji kitici, kot nam jo je zapela prvošolka Alma. Besedilo, ki smo ga slišali, pa že dolgo pozna Slapšakova Mici s Hrastnega. In tej, njeni pesmici, se je nasmehnila vsaj še dvojna sreča: najprej je prav za koncert ob kulturnem prazniku Tomaž Habe, vsestranski glasbenik, napisal spremljavo s klarinetom, violončelom in klavirjem. V zameno za spremljavo je dobil besedilo in lahko upamo tudi, da bo prof. Tomaž Habe kmalu dobil priložnost, da to ljudsko pesem v 'šentruperski' preobleki tudi kje objavi.

Verjetno ni naključje, da smo se ob letošnjem kulturnem prazniku 'pogostili' z ljudskimi pesmimi. Oktobra lani je minilo 70 let od ustanovitve Glasbeno narodopisnega inštituta, najstarejšega inštituta Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Njegovo poslanstvo je bilo že od začetka, ko ga je vodil priznani folklorist France Marolt, odkrivanje, raziskovanje in ohranjanje slovenske pesemske, glasbene in plesne dediščine. V čast tej obletnici je bilo organiziranih že nekaj prireditev, aprila bo v Ljubljani potekal tudi mednarodni simpozij z naslovom Ljudska pesem kot družbeni izziv. Jeseni pa bo organizirana razstava v čast stoletnici Odbora za nabiranje slovenskih narodnih pesmi. Z uradno ustanovitvijo Odbora smo se Slovenci leta 1905 vključili v veliko avstrijsko državno akcijo zbiranja ljudskih pesmi. Akcija, pri kateri je imel največ zaslug Karel Štrekelj, je od leta 1906 do prve svetovne vojne Slovence obogatila za skoraj 13.000 zapisov ljudskih pesmi in drugega dragocenega gradiva.

Eden izmed najbolj zaslužnih Slovencev, ki delujejo na področju ohranjanja glasbene dediščine danes, pa je tudi Julijan Strajnar, človek šentruperskih korenin.

Prav tako tudi verjetno ni naključje, da ljudska pesem zazveni ob kulturnem prazniku, v dneh, ko se spominjamo obletnice smrti Franceta Prešerna. Slovenska ljudska pesem je izraz kulture slovenskega naroda, je naša bogata duhovna dediščina, s katero se lahko ponosno predstavljamo v svetu. V Prešernovem času je imel v Sloveniji največ zaslug za zbiranje ljudskega gradiva Poljak Emil Korytko, ki je bil, kot Andrej Smole, še en zbiratelj ljudskega gradiva, Prešernov prijatelj. Ljudske pesmi in ljudski motivi so zamikali tudi Prešerna, ki je lepo Vido, kralja Matjaža, Pegama in Lambergarja, povodnega moža in še kakšnega slovenskega junaka upodobil tudi v svojih pesmih. Ljudskih pesmi ni zapisoval tako, kot se ljudske pesmi običajno zapisuje – dobesedno tako, kot se prenašajo od ust do ust, iz roda v rod. To so mu nekateri tudi očitali. A s tem, ko je pesmi nekoliko preoblikoval, jim je dal novo dimenzijo: postale so umetniške mojstrovine.

Ljudska pesem je vse bolj vir navdiha raznih sodobnih koncertov – od popa, etna in tudi klasične glasbe. Ljudska pesem je povzdignjena v mnogih umetniških delih velikih skladateljev: Mozarta, Chopina, Brahmsa ... tako kot na Madžarskem Bartok je v Sloveniji ljudske pesmi svojega naroda preoblikoval v klavirske skladbe Josip Pavčič. Pomembno je delo Antona Foersterja, češkega skladatelja, ki je v obdobju romantike s svojimi skladbami ogromno prispeval k prepoznavanju slovenske kulturne tradicije. Svojevrsten v svetovni glasbeni literaturi je ruski skladatelj Rahmaninov, ki je v svojih skladbah povzdignil še eno pesem, ki odzvanja v njegovi domovini: pesem zvonov. Pesmi zvonov so tudi značilnost slovenske tradicije in po svoje so odzvanjali tudi na šentruperskem koncertu: ob skladbi, tako rekoč šentruperski himni Prav lepa je Šentrupert fara, ki je prav tako na novo obogatena z glasbeno spremljavo – skladatelj Bojan Glavina jo je napisal prav za šentrupersko slovesnost.

Ljudska pesem je vedno nastala tako, da si

nekdo, ki je bil nadarjen za pisanje, zapiše besedilo, nanj pa potem pojejo melodijo, s katero gre besedilo lažje v ušesa in se tako širi od ust do ust. Nekoč so ljudsko pesem peli ob raznih opravilih ter peli različne pesmi ob različnih praznikih, letnih časih ali pomembnih dogodkih, kot so bili poroka, rojstvo, smrt ... Pevec, ki je bil bolj nadarjen, je začel, drugi pa so mu potem pritegnili – v značilnem, kar prirojenem slovenskem večglasju.

Kako daleč od preprostega ljudstva je umetnost – ne le glasbena, temveč tudi besedna, likovna, plesna, igralska umetnost ...? Ob koncertu ljudskih pesmi

naj odgovorim z glasbenim primerom. Večkrat se mi je že zgodilo, da so me ljudje ob koncu klasičnega koncerta spraševali, kaj si mislim o glasbi in njeni izvedbi. Na takšno vprašanje zelo nerada odgovarjam, ker želim, da vsakdo razume in sprejema glasbo takšno, kot jo začuti on sam, ne pa da jo živi skozi strokovno mnenje nekoga drugega. Skladatelj Lojze Lebič, trikratni nagrajenec Prešernovega sklada, ki je leta 1994 prejel tudi Prešernovo nagrado za svoj skladateljski opus, je večkrat poudaril pomembnost kulturne dediščine pri razvijanju slovenskega naroda; obenem je priznal, da odmeve ljudske pesmi lahko najdemo tudi v najbolj modernih atonalnih

skladbah. In ko boste naslednjič ob poslušanju klasične glasbe iskali motive, ki vam zvenijo znano, bodite pozorni tudi na to, kako globoko v srce vam seže glasba. Velikokrat se zgodi, da nek dogodek pozabimo že naslednji dan, kakšen koncert pa nas navdihne in nam da energijo, zaradi katere se koncerta še dolgo spominjamo. A samo glasbenik, ki ni pozabil na svoje korenine, zna tako očarati in obogatiti umetniško delo, da zaživi s svojo dušo.

Prisluhnimo svetu, ki je nekje na sredini med tišino in raznoterimi zvoki!

Damjana Zupan

POČASTITEV KULTURNEGA PRAZNIKA

V nedeljo, 6. februarja, smo tudi v našem kraju počastili spomin na našega največjega poeta dr. Franceta Prešerna.

V telovadnici Osnovne šole dr. Pavla Lunačka je potekal koncert ljudskih pesmi. Uvodni govor z naslovom UMETNOST LJUDSTVU – LJUDSTVO UMETNOSTI je podala pianistka Damjana Zupan.

Predstavili so se učenci otroškega in mladinskega pevskega zbora pod vodstvom zborovodkinje Nataše Brcar, učenci 1. razreda devetletke z učiteljicama Natašo Brcar in Ireno Dim ter s solistko Almo in harmonikarjem Gašperjem Kurentom, Vaški pevci, Pevci iz šentruperske fare dve pesmi smo slišali v instrumentalni izvedbi – spremljavo sta naredila glasbenika Tomaž Habe in Bojan Glavina – sodelovali so violončelistka Kaja Kapus, klarinetist Samo Perko – oba s Srednje glasbene in baletne šole v Ljubljani – in pianistka Damjana Zupan, ki je s solističnima skladbama nadgradila program.

Lepo je bilo, ker je bila telovadnica nabito polna obiskovalcev.

Janja Jerovšek

NASTOP V DOMU STAREJŠIH OBČANOV V TREBNJEM

Učenci pevskega zbora, plesalke aerobike, prvošolci in drugošolci Osnovne šole dr. Pavla Lunačka smo obiskali ostarele v Domu starejših občanov v Trebnjem in jim s kulturnim programom polepšali dan. Za konec pa smo vsi skupaj zapeli Prav lepa je Šentrupert fara, učenec Gašper Kurent pa je zaigral na harmoniko.

Karin Jurglič in Maja Žibert

SPREHOD Z JULIJANOM STRAJNARJEM:

» ... LE B'LE, BOŠ ENKRAT PIL ... «

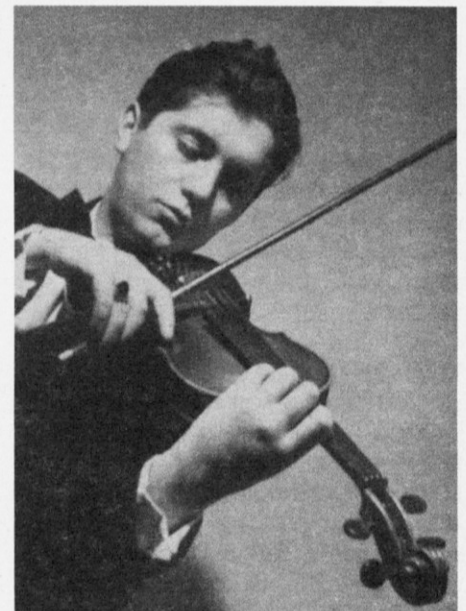
Kovačije na šentruperskem levem bregu potoka Bistrice, ki ga domačini imenujejo 'Poštaje', že dolgo ni več. 'Činškovi' otroci so že po 1. svetovni vojni šli po različnih poteh. Nekaj poti je vodilo tudi v Francijo. Anton, Žan in Miha so tam preživeli le nekaj let, Alojzu Strajnarju pa sta se tam rodila tudi otroka, leta 1926 Brigita, deset let kasneje pa Julijan. Odraščala sta v koloniji pretežno poljskih rudarskih družin, v šoli sta spoznavala francoščino, Julijan pa tudi svet violinske glasbe. Zato ni bilo presenetljivo, da si je po vrnitvi družine v Slovenijo izbral za svoje področje izobraževanja in delovanja prav jezikoslovje in etnomuzikologijo. Najprej je diplomiral iz francoščine in italijanščine ter nato še iz muzikologije in etnologije na Filozofski fakulteti v Ljubljani. V letih od 1954 do 1962 je bil violinist Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana, zatem je bil strokovni svetnik sekcije za glasbeno narodopisje in kasneje vse do leta 1994 direktor Inštituta za slovensko narodopisje Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Julijan Strajnar živi v Ljubljani, kjer je prijazno sprejel povabilo na 'sprehod' med spomine na Šentrupert in Šentrupečane.

Marsikateri Šentrupečan se Julijana lahko spomni kot radovednega poizvedovalca po ljudskem glasbenem in pripovednem gradivu. Mnogo gradiva je Julijanov magnetofon posnel tudi v Šentrupertu in marsikaj se je kasneje slišalo v njegovi zelo poslušani tedenski radijski oddaji Slovenska zemlja v pesmi in besedi.

Julijan, kakšni so spomini na Šentrupert in Šentrupečane po vašem prihodu v Slovenijo leta 1946, ko je bila v vas le

podoba Slovenije in Šentruperta, ki so vam jo ob pripovedovanju v Franciji ustvarili starši?

Od takrat, ko sem 'odkril' Šentrupert in Šentrupečane, je minilo več kot pol stoletja. Iz Francije smo se vrnili (zame je bilo to prvič) oktobra 1946, najprej smo bili nekaj časa v bazi za repatriacijo v Kamniku, decembra pa so nas poslali v Kočevje, kjer sem začel obiskovati osnovno šolo. Starši so mi že prej razložili, kam

Julijan Strajnar kot violinist Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana leta 1958 (foto: Joco Žnidaršič)

bomo šli in kaj bom videl. Spomnim se, da sem v Kočevju prvič videl sneg. V Franciji smo namreč živeli v pokrajini Nord ob belgijski meji, kjer sneg ni nikoli zapadel.

Mislil, da smo se leta 1947 vsi skupaj iz Kočevja odpravili na pot proti krajem, kjer so starši živeli pred odhodom v Francijo leta 1924. Obiskali naj bi sorodnike in prijatelje, videli kozolce (toplarje), mline, žage itd. Potovali smo z vlakom v Grosuplje, nato z drugim do Trebnjega in potem še s

tretjim vlakom proti Šentrupertu. Kot je rekel oče, naj bi se peljali do 'Rakonka', na moje presenečenje pa smo izstopili na postaji, kjer je na tabli pisalo Rakovnik. Začelo se je moje spoznavanje šentruperskih narečnih posebnosti. Od tu smo šli peš mimo razvalin gradu do Šentruperta, nato čez potok Bistrica proti 'Poštaji', kjer sem prvič videl in slišal tiste že prej 'obljubljene' mline in žage. Tudi oče je bil navdušen: »Vidiš, tam smo lovili rake ...«

Nizka 'Činškova' hiša je imela še kovačnico, za hišo in ob njej so bila sadna drevesa, ki jih je v mladih letih posadil oče. Spoznal sem starega očeta in očetovo sestro – teto Minko. Priljubljen kotiček starega očeta je bil zapeček (prvič sem videl krušno peč s klopjo), 'čudno' je govoril, namreč v dolenskem narečju, kar je bilo zame komaj razumljivo, saj nisem dobro govoril slovensko. Nenavadno se mi je tudi zdelo zvečenje tobaka in pljuvanje. Ker sem se že v Franciji začel učiti violino, sem jima ob prihodu na obisk moral nekaj zaigrati. Spomnim se, da mi je bilo neprijetno, mogoče tudi njima.

Veliko spominov pa je verjetno vezano tudi na 'Piščetova' domačijo na Vrhu, kjer ste ob sestričnih Veri in Betki pa tudi Angeli – moji mami – ter bratrancu Martinu spoznavali življenje sorodnikov in vaščanov?

'Piščetova' hiša na Vrhu je bila takrat s slamo krita. Prvič sem videl kaj takega. Ko sem na Vrhu prenočeval, sem vedno spal 'v ta malem koncu', na postelji, kjer je bila z ličkanjem napolnjena blazina. Spomnim se, kako je sestrična Vera pozimi hodila po vodo 'na korito', kjer je bil studenec pitne vode, ker so pri hiši imeli le kapnico. Na glavi je s 'svitkom' nesla škafo z vodo in med hojo je včasih pljusnilo iz škafo, tako da je prišla domov dobesedno z zaledenelim hrbtom. Ob Martinu sem spoznal marsikaj novega, razkazal mi je skrivnosti 'hoste', pa kako se na podu skače v mrvo, kako se seka drva, zame nerazumljivo dolga polena, kajti takrat so še kuhali v krušni peči, spoznal sem burkle in lopar, na topli peči smo 'delali potico', jedli smo namreč 'kr'h' in drobili orehe, jedli krlhje, zvečer pa ob petrolejki vlekli 'špano', naučil sem se ličkat koruzo, kako se mlati s cepci, kako se mane proso itd.

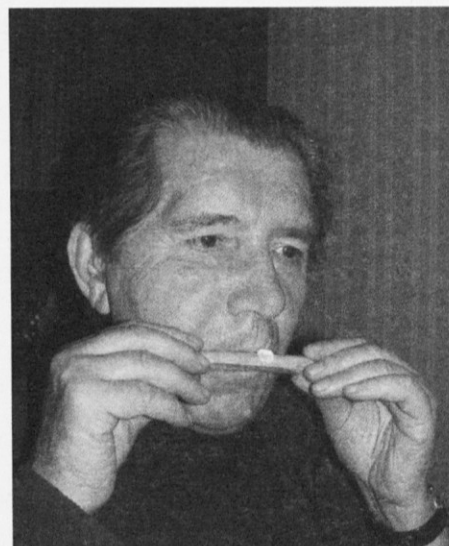
Nekaj posebnega je bila pot v Sela po vino. V spominu imam, kako smo šli enkrat okoli velike noči s teto Tončko in z Martinom peš

po vino. Pred zidanico smo posedeli, opazovali goteniški Snežnik, vino je bilo natočeno v majoliki, 'založili' smo meseno klobaso in 'kr'h'. Spomnim se številnih vabil iz drugih zidanic: »... le b'le, boš enkrat pil ...« Počasi sem spoznaval narečje in navade.

Zaradi zbiranja gradiva za seminarsko nalogo pri študiju etnologije na Filozofski fakulteti v Ljubljani ste leta 1967 nekaj časa preživeli pri svoji teti Antoniji (Tončki) Strajnar na Vrhu in raziskovali doživljanje smrti in običaje, povezane s smrtjo v Šentrupertu med letoma 1900 in 1966. Kaj vam je ostalo najbolj v spominu iz tistega raziskovalnega obdobja?

Ko je stari oče umrl, smo prišli dan pred pogrebom v Šentrupert. Doživel sem prihod sorodnikov in sosedov, ki so prišli kropit, slišal sem petje, videl, kaj in koliko so pili in jedli, kako so 'rihtarja tolkli', slišal, kaj so pripovedovali itd. To doživetje je bilo osnova za izbor te teme seminarske naloge.

Spomnim se, da je bil pogovor s Šentrupečani na temo smrti vedno živahen, radi so pripovedovali zgodbe v zvezi s smrtjo, večkrat so govorili o smrti v šaljivem tonu in se celo 'prerekali', kdo bo prej umrl. O smrti so sicer govorili sproščeno, strahospoštovanje pa jim je pomenilo oglašanje sove. Prepričani so bili, da sova napoveduje smrt. Pravili so, da kadar sova ali čuk vpije – poje v bližini hiše, kjer je bolnik ali starejši človek, 'da bo kmalu kdo umrl', 'zdaj ga bo spela' ali 'ga že Matilda tiplje'. Pravili so, da tudi pes lahko napoveduje smrt, kadar začne tuliti. Menda je vedno tulil, če je umrl član družine, četudi je umrl kje drugje, ne v vasi sami. Slišal sem pripovedovati, da so nekateri psi 'žalovali' za gospodarjem, da niso hoteli jesti, včasih je kateri od žalosti poginil. Tudi čebele so menda zelo občutljive. Če umre gospodar, naj bi njegov naslednik takoj premaknil panj ali vsaj potrkal nanj in glasno rekel: »Zdaj sem jaz gospodar.« Ponekod so še takrat imeli panj pri hiši, čeprav niso gojili čebel, samo zato, da je naslednik potrkal. Starejši ljudje so bili prepričani, da bi sicer lahko ostale člane te družine doletela huda nesreča. Čebele pa bi v vsakem primeru poginile (umrle), če bi bile v panju. Tudi ropotanje po podstrešju ali kje drugje je lahko pomenilo, da je nekdo od bližnjih umrl. To je veljalo posebno za vaščane, ki so se odselili, ali pa za tiste, ki so bili med vojno na bojišču.

Julijan Strajnar pri igranju na ljudsko glasbilo »civink« (foto: Jože Uhan)

Ko ste pripravljali seminarsko nalogo z naslovom Smrt v Šentrupertu, ste si gotovo podrobneje ogledali tudi pokopališče. Kako je bila takrat videti 'božja njiva'?

Šentruperski 'britof' takrat ni bil kaj preveč urejen, mnogo grobov je bilo označenih le z okvirom iz kamna, brez kakršnega koli napisa. V glavnem so bili železni križi z ovalno železno ploščo v sredini, kjer je bilo ime, letnica rojstva in smrti pokojnika. Precej je bilo še starih kamnitih nagrobnih kamnov. Na grobovih je prevladovalo suho cvetje in suhi vencji zelo različnih barv, vedno pa je kje gorela tudi kakšna sveča.

Pokopališče je bilo pravokotne oblike z glavno potjo po sredini, ki se je končevala s kapelo, pred katero je stal še velik lesen križ. Za obzidjem je bila mrtvašnica – 'totenkamra', ki so jo redko uporabljali, največ med drugo svetovno vojno. Na pokopališču je bilo kakšnih 15 cipres. Vse do zadnje vojne so bili grobovi obrnjeni tako, da so gledali proti farni cerkvi. Malo pred vojno so pokopališče na pobudo tedanjega župnika preuredili. Grobovi so bili v dveh vrstah, drug proti drugemu, kar ljudem ni bilo všeč. Vsi so mi takrat zatrjevali, da bi bili raje pokopani tako, da bi 'gledali' farno cerkev.

Ali ste pri zbiranju narodopisnega gradiva odkrili kaj, kar bi lahko veljalo kot posebnost Šentruperta?

Ne vem, če je to posebnost, vendar o 'pravici' pri velikonočnih 'pušeljnih' nisem zasledil nič kaj podobnega nikjer drugje

kot pri nas. Pred veliko nočjo nesejo fantiči in fantje 'pušeljne' – butare na žeganje v farno cerkev. Malo starejši fantje, stari okoli 13 do 15 let, so imeli dolge 'pušeljne', spletene iz več vrst šib in na začetku, tam, kjer je bilo zvezano, so morali imeti 'pravico'. Teta mi je razložila, da je bila 'pravica' 10 do 15 cm dolg lesen klin, ki so ga zabili na začetku. Tisti, ki je imel 'pravico', je pri blagoslovu stal spredaj pred župnikom. Na moje vztrajno spraševanje, kaj je pravica pomenila, mi je zardela povedala, da je bil tisti klin ('pravica') znak, da je fant skoraj mož in se je smel že za 'punce zanimati'. Strokovno bi to bila neke vrste iniciacija.

Spomnim se tudi, da je bilo onikanje v Šentrupertu še zelo živo. Vem tudi za anekdoto iz Šentruperta, ko je fantič srečal župnika in ga vprašal: »Oni, gospod župnik, ali je vaš tisti pes, ki za teboj teče?« Župnik ga je pokaral in vprašal: »Koga se mora onikati?« Fantič je odgovoril: »Mamo, ata, pa tebe!« Ta anekdota je za raziskovalca lahko vzporeden dokaz za navado onikanja. Kdo ve, če je zdaj še kje živa?!

Marsikaj lepega se opušča, marsikaj pozablja. Na kaj bi bilo potrebno opozoriti, kaj bi kot etnomuzikolog lahko svetovali Šentruperčanom?

Kot etnomuzikolog ne bi nič opozarjal, življenje gre po svoji poti, če nam je všeč ali ne. Nekatere stvari se opuščajo in pozabljajo. Kar je bilo včeraj moderno in zanimivo, je danes staromodno, nekaj, kar 'moramo' čimprej pozabiti. Vendar pa ne bi bilo nič narobe, če bi kaj ohranili, na primer: » ... le b'le, boš enkrat pil, pa bomo kaj zapel' ...« Tudi pritrkavanje – klenkanje, kakršno je bilo v Šentrupertu v navadi, bi bilo potrebno negovati.

V zadnjem času so v Šentrupertu izdali kar nekaj zgoščenek z zelo kakovostno glasbo. Zdi se mi primerno predlagati, da bi tudi izbor ohranjenih starih zvočnih zapisov iz Šentruperta (pripovedi, pesmi, glasba, klicanje na trgu itd.) skupaj s posnetki pritrkavanja šentruperskih zvonov združili in izdali na zgoščenki. Ljudsko gradivo bi se iz arhivov Inštituta za slovensko narodopisje na tak način vrnilo med ljudi. Razveseljivo bi bilo, če bi se našel kakšen založnik, Šentrupert in Šentruperčani to zasluži.

Jože Uhan

V VZPONU ZNANJA

V tem šolskem letu mineva petdeset let, odkar se je začel pouk v sedanji šoli, hkrati pa tudi v naslednjih dneh mineva petdeset let, odkar se je mnogo pre zgodaj poslovil cenjeni Šentruperčan – akademik dr. Pavel Lunaček.

Čez nekaj dni pa bo med nami tudi zbornik V VZPONU ZNANJA – že zdaj vabljeni na predstavitev v soboto, 2. aprila, ob 17. uri v šoli!

Da bo listanje po zborniku bolj zanimivo, že zdaj posredujemo dva odlomka – najstarejšega in najmlajšega sodelavca: prva je to MARIJA BREZOVAR, ki je svojo učiteljsko pot začela v Šentrupertu že davnega 1947. leta, drugi pa je arhitekt in oblikovalec te knjige RUPERT GOLE.

Naj to priložnost izkoristimo tudi za to, da iskreno čestitamo MARIJI BREZOVAR ob njeni osemdesetletnici! Kdor je pri teh letih takšnega videza, kot je ona, potem tudi ni grdo, če izdamo starost! ISKRENE ČESTITKE, DRAGA DOLGOLETNA SOOBLIKOVALKA ŽIVLJENJA V ŠENTRUPERTU!

KS ŠENTRUPERT, OŠ DR. PAVLA LUNAČKA in uredniški odbor glasila ŠentRUPERT

In zdaj k odlomkoma:

V ŠENTRUPERTU SEM NAŠLA DRUGI DOM

Ko smo se 1. septembra 1954 preselili v novo šolo, se je tudi za učitelje in učence začelo drugačno življenje. Dobili smo skupno streho nad glavo. Izdelali smo nove načrte, zastavili višje cilje za sodobnejši pouk, za boljše uspehe naših učencev – čeprav je bilo takrat še zelo malo učil.

Učitelji smo se pred poukom zbirali v majhni zbornici poleg upraviteljeve pisarne, se pogovarjali o različnih metodah učenja, izmenjavali svoja mnenja. Družili smo se in po potrebi drug drugemu pomagali. Veselili smo se skupnih uspehov.

V tridesetih letih poučevanja v Šentrupertu sem spoznala nešteto učencev, mnogi med njimi so se uveljavili doma in drugod. Spoznala pa sem tudi veliko število dobrih, sposobnih, nepozabnih učiteljev, ki so se nesebično razdajali in s svojim delom dvigali ugled šole. Ne bom jih poimensko naštevala. Njihova imena še živijo med ljudmi – nekdanjimi učenci. Z nekaterimi učiteljicami iz tistih davnih dni prijateljujem še danes.

Že v otroških letih sem želela postati učiteljica in ta želja se mi je izpolnila. Rada sem imela otroke, uživala sem pri delu z njimi, veselila sem se njihovih uspehov v šoli in v poznejšem življenju, žalovala z njimi, če jim ni šlo vse po sreči.

Večkrat sem med ljudmi slišala pripovedovati, da po 50 letih bivanja v nekem kraju dobiš 'domovinsko pravico'.

Jaz živim v Šentrupertu že 58. leto, tu sem našla drugi dom; morda me je tudi kraj sprejel, saj sem še danes za mnoge Šentruperčane le Bojanova Micka.

Marija Brezovar

TISTI, KI PRENEHA POSTAJATI BOLJŠI, PRENEHA BITI DOBER

Moram priznati, da kot osnovnošolec nisem nikdar razmišljal o tem, da bi postal 'učitelj' tudi sam. Pa vendarle se je tako obrnilo. Če bo moja začrtana pot brez kakšnih večjih odklonov tekla naprej, potem bom v naslednjem šolskem letu na Fakulteti za arhitekturo v Ljubljani že predaval povsem nov predmet, ki ga trenutno tudi ustvarjam. Delo z mladimi kreativci mi je všeč, ker z njimi rastem tudi sam. Potrebujemo drug drugega in takšno

zavest poskušam vzpodbuditi tudi v njih. Vesel sem, ker mi to dobro uspeva in imam okrog sebe res obetajoče mlade talente. Vsakega njihovega uspeha se veselim enako iskreno kot svojega.

Med študijem sem vzpostavil tudi mnogo mednarodnih povezav v raznih državah Evrope in sveta. Kot gostujoči raziskovalec sem štiri mesece raziskoval tudi na nemškem inštitutu Fraunhofer v Bonnu. Od leta 2000 sem član mednarodne skupine, ki jo sestavlja 23 evropskih šol za pripravo Evropske virtualne univerze za arhitekturo in gradbeništvo, kar mi je omogočilo obisk mnogih evropskih mest. Vzpostavil sem stike z uglednimi profesorji v mednarodnem prostoru, ki me bogatijo s svojimi izkušnjami. Vse to pa spremlja in se vsakega mojega uspeha iskreno veseli moj mentor, prof. dr. Igor Kalčič, ki sem mu za vse zaupanje in razumevanje še posebej hvaležen.

Življenje mi neprestano prinaša nove izzive in priložnosti, za katere moram narediti prostor v svojem življenju, ki je sestavljeno prav tako iz 24 ur na dan kot življenje slehernika. To seveda pomeni, da se moram odreči mnogim stvarim, ki sem jih še nedavno lahko počel. Včasih ni lahko, ker je vse povezano tudi z ljudmi, ki me obkrožajo. Vendar želim in moram naprej. Življenje je pač kot reka – na eni strani biserne kapljice izvira, na drugi strani prostrana morja povprečnosti. Če hočemo v tej reki ostati le na mestu, je potrebno že precej truda in kljubovanja toku, sicer nas le-ta odnese v širna morja. Če pa želimo naprej proti izviru in okusiti kapljice izvira, moramo premagovati velike ovire in vlagati veliko energije v svojo pot.

V naslovu sem uporabil citat Olivera Cromwella: »Tisti, ki preneha postajati

boljši, preneha biti dober.« Tega se zavedam in temu so podrejene moje odločitve. Prav moje trdo delo ob nasvetih in pomoči življenjskih učiteljev – tudi matere – mi pomagajo naprej in proti vrhu – vsak posameznik ima svoj vrh, svoj cilj. Imeti moramo dolgoročne cilje, ki nas obvarujejo pred razočaranji kratkoročnih neuspehov. Na poti se mi pridružujejo vedno novi obrazi, ki postajajo vedno močnejši, in prispevajo k temu, da tisto, kar je za mano, vedno bolj blede v lep spomin, ki pride spet na dan ob kakšnem prijetnem srečanju – ali kot je bilo prijetno obujanje spominov na šolske dni v Šentrupertu. Sicer me trenutno zanima predvsem prihodnost, ker le nad njo imam moč – ali, kot je rekel Charles F. Kettering: »Zanima me prihodnost. Tam nameravam namreč preživeti preostanek svojega življenja.«

Rupert Gole

NA MLADIH SVET STOJI

ARHITEKT SVETUJE:

LOGIČNO OBLIKOVANJE STAVBNIH ČLENOV

Bliža se pomlad in zopet se bomo lotili urejanja okolice hiš in domačij, vrtov, sadovnjakov in nenazadnje tudi hiše same oziroma drugih objektov v sklopu domačije. Da bodo naši posegi predvsem pri oblikovanju zunanosti (fasade) čimbolj premišljeni in logični, sem pripravil nekaj koristnih napotkov, ki naj bodo povod za bolj poglobljeno razmišljanje.

Neustrezno in nepremišljeno oblikovanje stavbnih členov podeželske arhitekture izhaja po mojem trdnem prepričanju iz nepoznavanja in nerazumevanja izvora posameznih členov, kot so okenski in vratni okviri, vogalni poudarki, lesene obloge in podobno. To seveda pripelje do množice nelogičnih oblikovanih rešitev, ki povzročajo veliko zmedo v prostoru. Lepota tradicionalnega stavbarstva je ravno v logičnosti oblikovanja in v proporcionalni usklajenosti stavbnih členov. Ko vidimo skupino tako oblikovanih stavb iz preteklosti, jih navadno označimo z besedo 'idilično'. Je lepo, usklajeno, logično, nič nas ne moti, pa niti ne vemo zakaj. Odmik od tradicionalnega stavbarstva, ki je zelo strogo spoštoval preprosta, vendar

bistvena načela za oblikovanje stavb, se je začel po drugi svetovni vojni in se nadaljeval vse do konca osemdesetih let. Hiše, grajene po tipskih projektih, so povsem negirale tradicionalne stavbarske izkušnje, pridobljene skozi stoletja. Skozi devetdeseta leta se je pričela težnja po večji estetiki in usklajenosti vračati. Že pozabljeni elementi iz oblikovanja bivalnega okolja preteklosti so se pričeli zopet uporabljati – vendar kako? Zaradi nepoznavanja logične uporabe gradiv in oblikovnega izvora stavbnih členov se pojavlja veliko napak.

Pri vsaki stavbi lahko določimo nekaj osnovnih členov, ki se jim posveča posebna oblikovna pozornost.

To so v glavnem:

- PODSTAVEK (cokel)
- STENA
- STEBER
- ZATREP
- STREHA, NADSTREŠKI
- BALKON
- VOGAL
- OKENSKÉ ODPRTINE
- VRATNE ODPRTINE

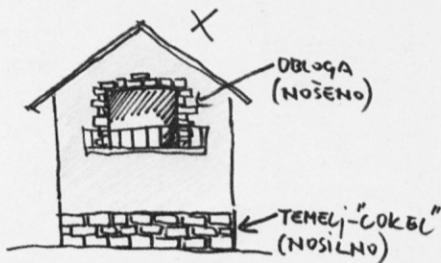
V nadaljevanju je predstavljeno nekaj najbolj osnovnih načel pri oblikovanju nekaterih naštetih stavbnih členov.

PODSTAVEK (cokel):

Podstavku ponavadi rečemo kar cokel. To je tisti del hiše, ki vizualno in tudi fizično nosi celo hišo, saj je najbolj spodaj. Če hiša stoji na ravnini, je ta cokel visok približno 40 do 50 cm. Ker pa je pri nas na Dolenjskem veliko hiš delno vkopanih, je pri takšnih hišah kot cokel obdelana kar cela kletna etaža. Pri stavbah iz preteklosti je bil ta

del stavbe kamnit ali ometan in prebarvan v temnejšo barvo.

Ena izmed pogostih napak pri oblikovanju cokla je neločevanje med nosilnim in nošenim. Glede na to, da smo ugotovili, da cokel ali podstavek nosi celo hišo, mora temu ustrezno delovati tudi vizualno. Če kamnito oblogo, ki smo jo uporabili pri podstavku, uporabimo tudi v mansardi za oblogo balkonske niše, smo pomen trdnosti tega cokla izničili. Isti material je enkrat nosilen, drugič je nošen, kar je

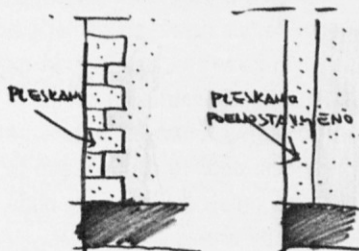
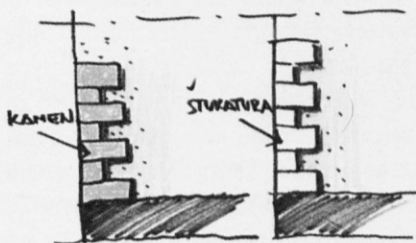

nelogično in deluje tuje.

VOGAL

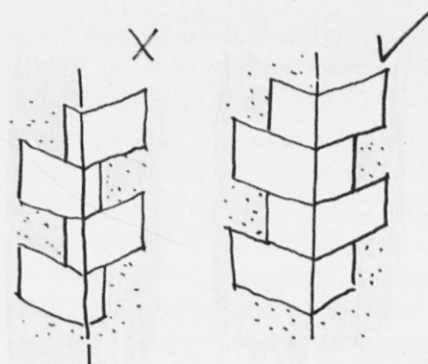
Vogal je eden izmed najpomembnejših stavbnih členov in skozi zgodovino stavbarstva se mu posveča posebna pozornost. Vsaka hiša ima najmanj štiri vogale, ki podpirajo streho. Hiša brez vogalov ne more stati in se podre – celo pregovor: »Ženska tri vogale podpira, mož pa enega!« izhaja iz pomebnosti in nosilnosti tega stavbnega člena.

IZVOR VOGALNIH Poudarkov

Prav pri obdelavi vogalov sodobnih podeželskih hiš se pojavlja največ napak, ki očitno izhajajo iz nepoznavanja oblikovnega izvora tega stavbnega člena. Skica prikazuje, kako se iz kamnitih blokov zložen vogal v bolj preprosti izpeljanki pojavi kot štukatura ali le kot barvne ploskve oziroma le z barvo naznačen vertikalni poudarek. Bistvena pri tem pa je proporcionalna usklajenost – širina pasu je dimenzionirana glede na to, kako veliki bloki bi takšen vogal zares nosili. Večja ko je stavba, večji so bloki in širši je takšen poudarek. Sodobne podeželske hiše so danes bistveno večje, kot so bile včasih kmečke hiše. Danes je že kar nekako modno, da se fasade pleskajo v različnih barvnih tonih in da se vogali še posebej obdelajo. Tu pa nastopi problem, saj so v veliki večini primerov ti poudarki neustrezno dimenzionirani in ne predstavljajo tiste potrebne vizualne trdnosti vogalov, iz česar pravzaprav poudarjanje vogala izhaja. Opaziti je mogoče najrazličnejše širine takšnih vertikalnih poudarkov, do takšnih skrajnosti, ko gre le še za nekaj centimetrov širok pas, ki nima nikakršnega smisla, saj se pri velikih ploskvah vizualno povsem izgubi, o kakšni vizualni nosilnosti pa seveda ne moremo niti govoriti.

Tudi pri poudarjanju vogalov z narisanim tako imenovanim šivanim vogalom, kot se reče zlaganju kamna na ta način, da obloge vogalnikov polagamo enkrat v eno smer in naslednji sklad v drugo smer, prihaja do napak. Tako izdelani vogali (štukatura ali pleskano) so večkrat neustrezno dimenzionirani, pojavlja pa se tudi povsem nelogična postavitve ploskev. Vogalni kamni so bili v vogal vedno zloženi tako, da so ležali na svoji najširši ploskvi.

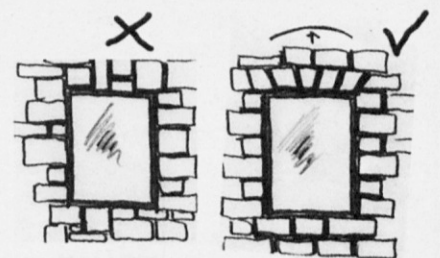
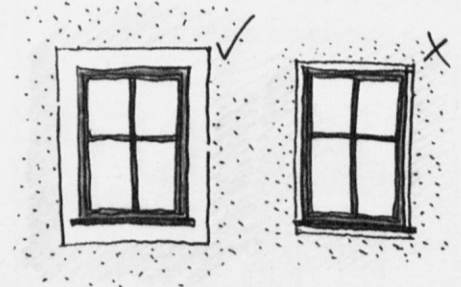
OKENSKKE IN VRATNE ODPRTINE

Tudi odprtine na objektu so bile vedno deležne posebnega oblikovanja. Prvotno lesene podboje okenskih in vratnih odprtin je zamenjal kamen, pri katerem lahko zasledimo posnemaje detajlov, ki so sicer značilni za les. Kamniti okenski okviri in vratni portali so nedvomno tisti najvišji nivo oblikovanja teh stavbnih členov v smislu materiala.

Posnemanje kamnitih elementov v štukaturnih in pleskarskih delih je ravno tako pogosto kot pri vogalih.

Tudi tu velja, da morajo poudarki okrog odprtin imeti svojo logično dimenzijo. Tako leseni okviri kot kamniti imajo svojo dimenzijo, saj morajo zadovoljiti svojo statično funkcijo.

Okenske in vratne obrobe v štukaturi ali zgolj pleskane so danes zelo pogost način oblikovanja fasade. Tako kot pri vogalih pa se tudi tu pojavljajo nesmisli. Zopet srečujemo nelogično ozke obrobe, ki nimajo ničesar skupnega z obliko, iz katere pravzaprav izhajajo. Večja ko je odprtina, močnejše kamnite ali lesene okvire bi potrebovali in prav tako morajo zaradi tega biti poudarki okrog različno velikih odprtin primerno dimenzionirani.

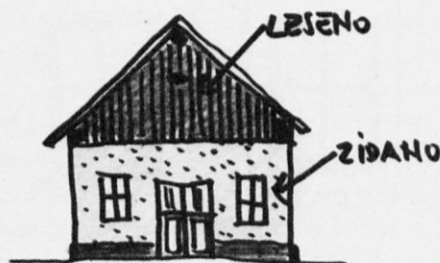

Tudi pri oblaganju okenskih in vratnih odprtih s kamnom se pojavljajo nelogične postavitev kamnov nad odprtino. Je že res, da je zadaj armiranobetonska preklada in da je s tem stabilnost zagotovljena. Tu gre seveda za tisto optično nosilnost, ko nas nek notranji čut za konstrukcijsko stabilnost opozarja, da nekaj ni v redu. Ko še niso poznali armiranega betona, je bilo potrebno kamne zložiti tako, da so zares premostili odprtino in nosili tudi vso težo nad odprtino. Na sredini je tako zložene kamne navadno povezal še posebej skrbno oblikovan kamen – sklepnik. Pri portalu vhodnih vrat na domačiji je navadno sklepnik nosil inicialki gospodarja.

ZATREP (lesene obloge)

Hiša, ki ima streho dvokapnico (takih je tudi večina), ima tudi tisti trikotni del med streho in spodnjim delom hiše, ki mu pravimo zatrep ali čelo. To je tisti del, ki je bil v preteklosti pri podeželskih hišah navadno lesen, v sodobnem času pa srečujemo na tem delu najrazličnejše lesene obloge. Včasih se je gradilo tako, da so že sami konstrukcijski elementi predstavljali končni videz arhitekture. Material, ki je bil prikazan navzven, je bil dejansko tudi navznoter. To pomeni, da je bilo tisto, kar je bilo videti kot kamen, tudi v resnici kamen, in tisto, kar je bilo videti

VRNOR LESENIH OBOJEV

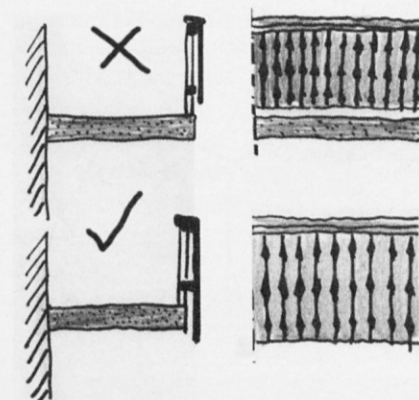
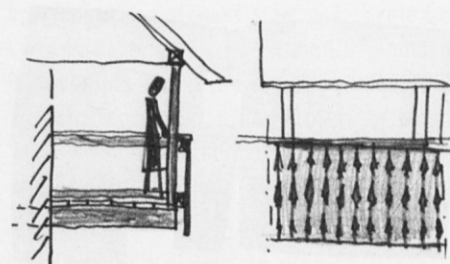
les, tudi v resnici les.

Sodobna hiša z lesenim zatrepom kaže navzven, da je zgoraj lesena, v bistvu pa je zidana in ima le leseno oblogo. Če bi se obnašali povsem racionalno, ne moremo najti pravega argumenta za namestitev takšne obloge. Če pa že izdelamo oblogo, jo je potrebno vsaj logično namestiti, kajti le tako bo zadovoljila tudi estetska pričakovanja.

BALKON IN BALKONSKE OGRAJE

V preteklosti je imel določen tip podeželskih hiš 'balkon', ki se mu je reklo 'gank'. Beseda izvira iz nemške besede Gang, kar pomeni hodnik. Ta balkon je v preteklosti to dejansko bil, saj so ga imele navadno vrhkletne ali vrhhlevne hiše, ki so bile načeloma delno vkopane. Na gank se je prišlo po lesenih stopnicah, z ganka pa se je vstopalo v hišo. Tudi gank je bil v celoti lesen in je slonel na nosilnih tramovih, ki so pogledali kakšen meter izven hiše.

V času najbolj intenzivne gradnje na podlagi tipskih projektov so kot gobe po dežju rasle hiše z več balkoni – po dva, tri ali celo štiri balkone je imela takšna hiša. Ti balkoni pa seveda niso več imeli prave funkcije – niti niso služili za komunikacijo niti niso mogli postati del zunanjega bivalnega prostora, saj so bili preozki, da bi na njih lahko kaj koristnega počeli. Nazadnje so po večini postali nosilci za rože in prostor za obešanje perila. Vsak tak balkon pa je seveda potreboval zaščitno ograjo. Nabor teh ograj je skoraj tako velik, kot je hiš v Sloveniji. Zares se mora človek potruditi, da najde dve podobni ograji. Le redko kje je moč najti ustrezno rešitev, ki je vsaj približno logična. Vertikalne deske na gankih v so bile v preteklosti visoke okrog 120 cm. Danes, ko ograje postavljamo na armiranobetonske konzolne plošče, pa mnogokrat vidimo ograjo, ki je dvignjena nad betonsko ploščo za kakšnih 10 cm in skupna višina ograje je le še 80 do 90 cm. Veliko bolj logično je, da ograjo spustimo približno 5 cm pod spodnji rob betonske plošče in tako zakrijemo betonsko konzolo ter izboljšamo

oblikovna razmerja.

Seveda imajo današnje ograje tudi vse mogoče vzorce. Ne vem, čemu je potrebno izmišljati si nove vzorce, ki so navadno nelogični in bolj izhajajo iz potrebe po drugačnosti glede na soseda kot iz kakšnega bolj treznega premisleka. Obstajajo knjige, v katerih so evidentirani vzorci za posamezne arhitekturne krajine, ki so se izoblikovali skozi stoletja in različne generacije in imajo svojo logiko.

Naj sklenem razmišljanje z veliko željo, da se vsi premišljeno lotimo oblikovanja našega bivalnega okolja, iščimo pozitivne zglede v preteklosti in ne poskušajmo za vsako ceno izumljati nekaj novega. Oblike, ki so se ohranile skozi generacije, imajo svojo moč, svojo logiko, svoj pomen. Že spoštovanje preprostih pravil bo izboljšalo kvaliteto oblikovanja bivalnega okolja. Recimo: Majhna hiša – majhna vrata, velika hiša – velika vrata, gradivo, ki ga položim na tla, ne uporabim na steni, in obratno, tisto, kar je enkrat nosilno, ne more biti na istem objektu tudi nošeno in podobno. Lesene konstrukcije pa naj bodo logične, kot so bile v preteklosti.

Rupert Gole

PETRA, MOJSTRICA

Za marsikoga večkrat rečemo: »Ta pa si je izbral pravi poklic!« Vendar je le malo takih, ki bi poklicno željo lahko od vsega začetka uresničili kar doma.

Da izjema potrjuje pravilo, je takšen primer PETRA ŠKODA. Že ko je bila še v osnovni šoli, je bilo čutiti ljubezen do materinega poklica – šivilje. Vendar pa smo bili skoraj vsi prepričani, da jo bo želja po znanju odpeljala v svet, še posebej, ker je bila zelo uspešna učenka. Že zelo zgodaj pa smo tudi spoznali, da je Petra veliko več kot samo posnemovalka tega, kar je videla pri materi. Oblikovanje modelov je kmalu potrdilo, da zna združiti veselje do dela, znanje v šoli in domačo prakso, da noče biti samo posnemovalka, pač pa oblikovalka lastnih zamisli. Prav to je tudi pripomoglo PETRO поблиže predstaviti.

Petra, kdaj se je oblikovala tvoja poklicna odločitev?

Lahko rečem, da sem že od prvega razreda osnovne šole mislila samo na to, kako bi lahko delala tako, kot zna mami.

Največji izzivi v življenju?

Od vsega začetka sem želela, da bi razširila ponudbo izdelkov – da bi delala tudi za moške. Prvi model mi je bil brat, nato ati, potem pa je šlo hitro naprej. Seveda pa so izzivi tudi za prihodnost. Moj največji življenjski izziv je izpeljati modno revijo. To me žene naprej in trdno verjamem, da mi bo nekoč uspelo.

Si kdaj razmišljala, da bi te oblikovanje potegnilo v širši svet?

Seveda sem, a zdelo se mi je, da mi je srednja šola dala premalo oblikovnega znanja, da bi lahko sprejela tak izziv.

Ali imaš občutek, da hodiš v službo, saj je potrebno narediti le nekaj korakov da delovnega mesta?

To se mi zelo redko dogaja, ker se veselim sleherne obleke, ki jo oblikujem. Zadovoljstvo stranke je vzpodbuda, da ne hodim v službo, ampak uživam v delu.

Je bilo med teboj in materjo kdaj čutiti, da sta mojstrica in učenka, ali si že zgodaj kazala lastne rešitve pri krajenju oblačil?

Ni se čutilo, da bi bila učenka, sem pa mami kar zasipala z vprašanji, kako bi kakšno stvar najbolje naredila, hkrati pa sem iskala tudi lastne rešitve.

Kdaj si začutila željo po oblikovanju lastnih kreacij?

V srednji šoli sem teoretično spoznala o oblikovanju, a želja, da bi se preskusila v samostojni kreaciji, me je vseskozi gnala naprej.

Verjetno si kar med najmlajšimi, ki jim je uspelo narediti mojstrski izpit. Bi nam, prosim, povedala, kako je do tega prišlo?

Pravzaprav je sedanja zakonodaja pospešila moje razmišljanje. Hkrati pa sem se tako izpopolnila in dokazala sama sebi, da zmorem. Bili so štirje zahtevni izpiti z različnih področij, ki ti dajo širino dela in znanja; zdaj lahko tudi druge poučujem. Izpit je bil tudi praktičen, vendar si moral delati po njihovih merilih in tu samostojno oblikovanje ni prišlo v poštev.

Seveda pa je ostal nepozaben spomin na podelitev mojstrskih nazivov v Cankarjevem domu.

Z uspešno dokončanim mojstrskim izpitom pa sta se vlogi matere in hčere zamenjali; na to opozarja tudi tabla na steni. Verjetno je to oblikovalo še večje veselje da vsega dela – pa verjetno je takšna odločitev sporazumna, kajne?

Vsekakor je bilo sporazumno; tako je res še večje veselje do dela, še posebej, ker že od vsega začetka enakovredno sodelujeva.

Ali se kriza v tekstilni industriji kaže tudi z manjšim naročilom oblek po meri?

Deloma se pozna, ker je na trgu veliko cenениh izdelkov, pa tudi splošni položaj v družbi je pri kar precejšnjem sloju ljudi slabši, kot je bil. Vendar pa so stalne stranke ostale – to pa je spet spodbuda za nadaljnje delo. Seveda pa se vedno najde tudi nova stranka, ki želi imeti obleko po meri!

Petri in njeni prvi oblikovalki zamisli še veliko lepih kreacij!

Jože Zupan

POZDRAV GREGORJEVEMU, POZDRAV POMLADI

NARAVA

Zarja rdeča, noč črna,
jutro modro, dan rumen,
človek naj živi za vse te lepe dni.

Ni dneva in ne noči,
da ne bi sanjala teh čudovitih stvari.

Narava, to je čar,
ki bohoti se,
a ne za denar.

ŽIVLJENJE, KI ČAKA

Sanjam o sreči, veselju;
sanjam o brezskrbnem življenju,
ki čaka me tam nekje.
Sanjam, da rad me ima
in da z njimi uzrem sonce,
ki temo podi.

Ne vidim sonca, brezskrbnega
življenja,
ne najdem tvojih oči, ne nasmeha,
ki potolažil bi me.

Ljubim te, ljubim, brezskrbno
življenje.

ANGEL

Lebdim med zvezdami –
sijem, žarim, bledim ... –
kot zvezda, ki si želi,
da angel postala bi.

Angel nima skrbi,
ne bolečine in ne strasti.
Angel leti ter zaspil
na krilih upanja, miru, ljubezni ...

Želim si in vem,
da nekoč poletim –
kot galeb proti soncu
ter se v zvezdo spremenim.

Zbudim se
kot angel z nebes,
ki varuje te.

Tamara Vavtar

Prav lepa je Šentrupert ĵara

ZAKON O VARNOSTI CESTNEGA PROMETA

BISTVENE NOVOSTI NA PODROČJU
UPRAVNIH ZADEV PROMETA PO 1. I. 2005

1. januarja 2005 smo pričeli uporabljati novi Zakon o varnosti cestnega prometa, ki je objavljen v Uradnem listu RS, št. 83/2004. Prinaša številne novosti, najpomembnejše v upravnem delu pa povzemamo v nadaljevanju.

UKINITEV KRAJEVNE PRISTOJNOSTI

S 1. I. 2005 se ukinja krajevna pristojnost v postopkih registracij vozil in izdaje ter podaljšanja veljavnosti vozniških dovoljenj. Zakon namreč ne predpisuje več, da lahko upravičenec zaprosi za registracijo vozila ali za izdajo in podaljšanje veljavnosti vozniškega dovoljenja samo pri tisti upravni enoti, na območju katere ima stalno oziroma začasno prebivališče. Ta pristojnost je sedaj dana **vsem upravnim enotam**.

Registracijo motornih in priklopnih vozil tako opravljajo:

- upravne enote
- pooblašene organizacije, ki opravljajo tehnične preglede vozil
- pooblašene gospodarske družbe in samostojni podjetniki posamezniki, ki opravljajo dejavnost prodaje vozil, ki jih z javnim pooblastilom določi minister, pristojen za notranje zadeve. Izdajo in

podaljšanje veljavnosti vozniških dovoljenj opravljajo:

- upravne enote.

REGISTRske TABLICE

Zaradi ukinitve krajevne pristojnosti in zaradi vstopa RS v EU zakon spreminja vsebino registrskih tablic. Nove registrske tablice se bodo pričele izdajati po 13. VIII. 2005. **Do uvedbe novih registrskih tablic se bodo izdajale sedaj veljavne registrske tablice, ki bodo ostale v veljavi tudi po uveljavitvi novih registrskih tablic.**

Nove registrske tablice:

- bodo vezane na vozilo (razen tablic po izbiri - vezane na lastnika)
- ne bodo vsebovale oznak registrskih območij in grbov občin.

REGISTRACIJA STARODOBNIH VOZIL IN TRAKTORJEV

Novost zakona so **starodobna vozila** (mehanično gnano vozilo, izdelano pred več kot petindvajsetimi leti, ohranjeno in tehnično vzdrževano v zgodovinsko pravilnem stanju). Pogosto izpostavljen problem dokazovanja izvora in lastništva starodobnih vozil je v zakonu rešen tako, da bo starodobno vozilo možno registrirati brez dokazil o izvoru in lastništvu, ko bo ministrstvo, pristojno za homologacijo vozil, izdalo odločbo o statusu takega vozila.

Brez predložitve dokazil o izvoru in lastništvu bo možno registrirati tudi

traktor in **traktorski priklopnik**, če je bil izdelan pred letom 1977, pa po letu 1976 ni bil registriran in lastništvo vozila ni sporno. Lastniki bodo lahko registrirali tudi tiste traktorje in traktorske priklopnike, ki so izdelani do uveljavitve zakona, to je do 13. VIII. 2004, in še niso bili registrirani, lastništvo pa ni sporno.

Rok za registracijo takšnega traktorja je eno leto po uveljavitvi zakona, to je do 13. VIII. 2005.

TEHNIČNI PREGLEDI VOZIL

Za večino novih vozil bo potrebno opraviti prvi tehnični pregled tri leta po prvi registraciji vozila, drugi in tretji tehnični pregled pa nato v dveh letih razmikih (prvi po treh, drugi po petih in tretji po sedmih letih). Nadalje se tehnični pregled opravlja vsako leto, za določena vozila pa se opravlja vsakih šest mesecev.

Novost zakona je tudi ukinitve šestmesečnih tehničnih pregledov za vozila, starejša od dvanajst let.

Podrobnejša pojasnila in informacije v zvezi z novostmi na področju upravnih zadev prometa po 1. I. 2005, lahko zainteresirani dobijo v pritličju poslovne stavbe, Goliev trg 5, Trebnje, na Oddelku za upravne notranje zadeve Upravne enote Trebnje, soba št. 35, kontaktne osebe so: gospe Silva Kužnik, Berta Platiše in Andreja Kos na tel. št. 07-3482-252 in tel. št. 07-3482-276 ter v informacijski pisarni Upravne enote Trebnje, soba št. 4 svetovalka za pomoč strankam gospa Mateja Jaklič, na tel. št. 07-3482-258

UPRAVNA ENOTA TREBNJE

BREZPLAČNA "MODRA ŠTEVILKA 080 19 95" V UPRAVNI ENOTI TREBNJE

V Upravni enoti Trebnje stremimo k bolj odprtemu, učinkovitejšemu, hitrejšemu in strankam prijaznejšemu opravljanju upravnih storitev, zato smo se odločili, da svojim strankam nudimo informacije o delovanju Upravne enote Trebnje preko brezplačne telefonske številke, t. i. "Modre številke 080 19 95", ki je na voljo od 1. III. 2005.

Splošne informacije o Upravni enoti Trebnje (tel. št., naslov, uradne ure, področje dela idr.) so 24 ur dostopne preko avtomatskega odzivnika, pri njegovi uporabi vas vodi prijazen glas. Ponujena je možnost, da stranke pustijo pripombe, pobude in vprašanja, na katera bomo tudi odgovorili, če nam boste pustili telefonsko številko oz. naslov. Preko Modre številke vas bomo seznanjali tudi z aktualnimi informacijami s področja delovanja upravne enote.

V Upravni enoti Trebnje želimo, da preko Modre številke stranke pridejo do potrebnih informacij, ki bi jim olajšale poslovanje z nami in s tem dvignili njihovo zadovoljstvo z našimi storitvami, zato vas vabimo, da uporabljate to storitev.

MODRA ŠTEVILKA

UPRAVNA ENOTA TREBNJE

UPRAVNA ENOTA TREBNJE

UPRAVNE OVERITVE

Upravna enota Trebnje obvešča vse stranke, da je s 1. I. 2005 začela veljati novela Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 73/04), ki uvaja upravne overitve lastnoročnih podpisov, prepisov in kopij. Upravna overitev bo uporabna le v upravnih postopkih in bo popolnoma enakovredna notarski overitvi.

Upravne overitve se bodo na Upravni enoti Trebnje izvajale pri svetovalki za pomoč strankam (desni vhod, pritličje, soba št. 4), v času njene odsotnosti pa v tajništvu (levi vhod, 1. nadstropje, soba št. 33), in sicer v naslednjem času:

- ponedeljek, torek, četrtek: od 8. do 12. ure in od 13. do 15. ure
- sreda: od 8. do 12. ure in od 13. do 17. ure
- petek: od 8. do 13. ure.

Upravna taksa za overitev podpisa znaša 255 SIT. Overitev prepisov in kopij pa je brezplačna. Zaračuna pa se upravna taksa le za storitev - fotokopiranje (materialni stroški za listne), in sicer 340 SIT.

ZAMENJAVA TUJEGA VOZNIŠKEGA DOVOLJENJA ZA SLOVENSKO VOZNIŠKO DOVOLJENJE PO 1. I. 2005

Novi Zakon o varnosti cestnega prometa, ki je objavljen v Uradnem listu RS, št. 83/2004, in se je pričel uporabljati s 1. I. 2005, je uveljavil tudi določene spremembe glede zamenjave tujih voznških dovoljenj za slovenska in bistvene podajamo v nadaljevanju.

Enoletni rok, v katerem bo lahko tujec oziroma državljan RS, ob izpolnjevanju drugih zakonskih pogojev, zahteval zamenjavo tujega voznškega dovoljenja za slovensko, je podaljšan za eno leto, kar pomeni, da bodo lahko tujci oziroma državljanji RS v roku dveh let od začetka bivanja v RS zamenjali tuja voznška dovoljenja za slovenska.

Za države, ki niso članice EU, je potrebno k predlogu za zamenjavo voznškega dovoljenja priložiti:

dokazilo o opravljenem praktičnem delu izpita za kategorije, za katere se zahteva

zamenjava, in

dokazilo o duševni in telesni zmožnosti voziti vozila teh kategorij.

Ob tem pa je potrebno opozoriti, da je vožnja s tujim voznškim dovoljenjem v RS omejena še vedno na rok največ enega leta od začetka bivanja v RS.

Določba glede zamenjave tujih voznških dovoljenj za slovenska pa ne velja za imetnike voznških dovoljenj držav EU in v državah Islandija, Liechtenstein in Norveška, saj se ta voznška dovoljenja medsebojno priznavajo.

Za imetnike voznških dovoljenj teh držav torej zamenjava tujih voznških dovoljenj za slovenska voznška dovoljenja ni obvezna, prav tako za imetnike teh voznških dovoljenj ne velja časovna omejitev vožnje s tujim voznškim dovoljenjem v RS.

Praktičnega dela voznškega izpita jim ni

potrebno opravljati, prav tako jim ni potrebno predložiti zdravniškega spričevala o duševni in telesni zmožnosti za vožnjo motornih vozil.

Podrobnejša pojasnila v zvezi z novostmi na področju zamenjave tujih voznških dovoljenj za slovenska po 1. I. 2005 lahko zainteresirane stranke dobijo v pritličju poslovne stavbe, Goliev trg 5, Trebnje, na Oddelku za upravne notranje zadeve Upravne enote Trebnje, soba št. 35, kontaktne osebe so: gospe Berta Platiše, Andreja Kos in Silva Kužnik na tel. št. 07-3482-252 in tel. št. 07-3482-276 ter v informacijski pisarni Upravne enote Trebnje, soba št. 4 svetovalka za pomoč strankam gospa Mateja Jaklič, na tel. št. 07-3482-258

Trebnje, marec 2005
UPRAVNA ENOTA TREBNJE

STARI RAZGLEDNICI PRIPOVEDUJETA

Tokrat sta kar dve stari sliki, obe pa sta nastali, ko je bil gospodinjski tečaj.

Najstarejšo je posredovala gospa Malči Kostevc, lastnica slike pa je lanska jubilanтка Francka Škarja. Ta slika je verjetno nastala pred več kot sedemdesetimi leti. Učiteljci tečaja sta bili od drugod, na sliki pa so: Pepca Bizjak, Jarčka Prijatelj, Pepca Jaki, Lojzka Zavri, Zobčeva iz Prelesja, Lesinska Julka, Angela Kurent, ena od Jakličevih, Mici Škarja, Mici Cugelj, Ani Uhan, Cerkovnikova Marička, Martinova iz Brinja, Magda Bevc, Minka Prijatelj, Olga Vidmar, dve pa sta iz Volčjih Njiv. Nekateri priimki so še dekliški, nekatere pa so že s poročenimi priimki.

Drugo sliko pa je posredovala gospa Marija Brezovar, tečaj pa se je odvijal 1965. leta – pred štiridesetimi leti. Zato so tečajnice še tako prepoznavne, da ni potrebno naštevati imen.

PRISPEVKE ZA NASLEDNJO ŠTEVILKO ŠENTRUPERTA ZBIRAMO
DO PETKA, 3. JUNIJA 2005. PROSIMO, NE ZAMUJAJTE!

ŠentRUPERT

GLASILO KRAJEVNE SKUPNOSTI ŠENTRUPERT - LETO: VII. / 1
marec 2005

USTANOVITELJICA: KRAJEVNA SKUPNOST ŠENTRUPERT - zanjo: Tone Rugelj
UREDNIŠKI ODBOR: Rupert Gole, Polona Rugelj, Mirko Simončič, Jože Župan in Damjan Zupančič
OBLIKOVANJE IN PRELOM: Rupert Gole
TISK: KOPO d. o. o., Mirna

Glasilo izhaja štirikrat letno. Naklada: 1000 izvodov.
Po zakonu o DDV se za glasilo plačuje 8,5% davek od prometa proizvodov.